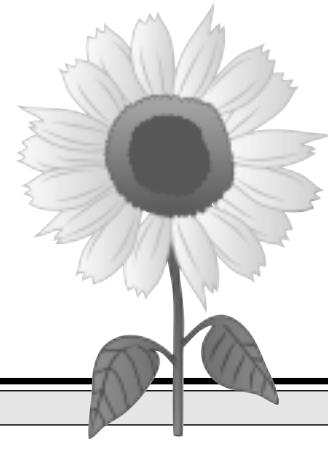

aduguns

Piektdiena ● 2023. gada 8. septembris

CENA tirdzniecībā 0,95 EUR

Līdz pieciem metriem ◀ 3.

Neērtības ērtību labad!

Top dāvana. Līgums paredz, ka plānotie darbi jāisteno līdz 31.decembrim. Balvu Mākslas skolas direktore Elita Teilāne (foto) lepojas, ka nākamgad skola svinēs trīsdesmit gadu jubileju un, viņasprāt, atjaunotā MĀKSLAS SKOLAS ĒKA, kas ir celta 1936. gadā, būs vislielākā dāvana gan pilsētai, gan pedagojiem, gan bērniem un viņu vecākiem. Atbildot uz jautājumu, vai citas dāvanas negaidis, direktore smaidot paskaidroja, ka nekad neatteiksies no palīdzības. "Laipni lūdzam! Mums vajadzību ir daudz," viņa piebilda.

Edgars Gabranovs

7.jūnijā Balvu novada pašvaldība noslēdza līgumu par Balvu Mākslas skolas ēkas energoefektivitātes paaugstināšanu, kas paredz siltināšanas darbus, jumta, logu un ārdurvju nomaiņu, iekšējās siltumapgādes un elektroapgādes sistēmu izbūvi, kā arī citus darbus. Skolas direktore Elita Teilāne cer, ka nākamgad janvārī kolektīvs atgriezīsies izremontētā skolā.

Taujāta, kā izdodas organizēt mācību procesu, E.Teilāne pastāstīja, ka meklē un atrod risinājumus, piemēram, Zinību diena nosvinēta jaukā vietā – Lāča dārzā: "1.septembrī kopā ar bērniem un vecākiem devāmies nelielā ekskursijā, lai iepazītu tās vietas, kur notiks stundas. Tās ir islaičīgi paciešamas neērtības, kuras, nodrošinot mācību procesu, esam centušies atrisināt pēc iespējas labvēlīgāk bērniem un pedagojiem. Esam pateicīgi vairākām iestādēm, kas mūs ir uzņēmušas un pieņēmušas. Šobrīd atrodamies trīs ēkās. Lielākā daļā mācību stundu notiek Balvu Bērnu un jauniešu centra otrajā stāvā ar vienu papildus telpu pirmajā stāvā. Tāpat, lai optimāli nodrošinātu mācību procesu, strādājam divās plašās telpās, kas nodotas ekspluatācijā Balvu muīžas pagrabstāvā. Vēl izmantojam konferenču zāli Balvu Novada muzejā, bet pieļauju, ka tiks rasts vēl ērtāks risinājums, ka šīs mācību stundas, iespējams, notiks Balvu sākumskolā. Protams, pārcelt mācību norisi uz citām telpām bija liels izaicinājums. Tas ir papildus darbs kolektīvam, bet, redzot, kā skola pārtop, patiesi ir cerība, ka janvārī atgriezīsimies mājup."

Lūgta atklāt, kā izaicinājumu pieņem bērni un vecāki, mākslas skolas direktore atzina, ka

bērniem ir interesanti izbaudīt pārmaiņas. "Liels darbs tika ieguldīts, lai izveidotu mācību stundu sarakstu tā, lai visiem pēc iespējas mazāk jāpārvietojas starp ēkām, mazinot pāriēšanu no vienas ēkas uz citu. Tāpat jāatzīst, ka tā ir izaicinoša un interesanta pieredze gan man, gan direktorei vietnieci izglītības jomā Anitai Kairīšai, kā vadit mācību procesu norisi vairākās vietas un nodrošināt tehniskā aprīkojuma darbibu. Jāpiebilst, ka pozitīvi ir tas, ka, pārskatot mācību aprīkojumu un materiālus, neizpalika savdabīga revīzija, apjaušot, kas skolā ir atstājams, kas nav. Spiestā kārtā esam pārrevidējuši visus skolas skapjus un plauktus – atgriežoties skolā, nekā lieka vairs nebūs. Gandrīz katru dienu aizbraucu uz mākslas skolas ēku un priecājos, redzot, kā maina radiatorus, logus, modernizē elektroinstalāciju. Priecājos, ka siltina pamatus un, pateicoties hidroizolācijai, nebūs jācīnās ar mitrumu pagrabstāvā. Priecājos, ka jumts arī vairs netecēs, ka, nomainot logus, būs iespēja pilnvērtīgāk vēdināt telpas. Priecājos par jauna apgaismojuma ierīkošanu visās skolas telpās. Tāpat skolas ārējais fasādes veidols būs savādāks, tiks atjaunotas ieejas kāpnes, kā arī atdzīvināti vēsturiskie akcenti, piemēram, savulaik aizmūrētie logi, arī mazie, apaljie lodzīji. Protams, būtu vēl jaukāk, ja izdotos ište not apķartnes labiekārtošanu. Bet tas jau ir cits stāsts, cits projekts, tāpat kā Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas divu studenšu vīzija par iespējamo telpu dizainu. "Meklēsim iespējas startēt arī starptautiskos projektos," atklāja direktore, cerīgi raugoties nākotnē.

Atgādinām, ka Balvu Mākslas skola realizē profesionālās ievirzes izglītību. Šogad skolā mācības uzsāka 153 audzēkņi, kas ir nedaudz vairāk nekā pērn. Lai veicas!

Īszinās

vēstnieka statusu. Tāpat 43 skolas, tostarp Balvu Valsts ģimnāzija, Bērzpils un Stacijas pamatskolas, iegūs Latvijas Ekoškolas sertifikātu.

Sacentīties futbolisti

10.septembrī plkst. 11.00 Bērzpils pamatskolas sporta laukumā tiksies Balvu novada futbola komandas, lai sacenstos skolotāja J.Vaskinoviča piemiņas kausā futbolā 2023.

Lauku labumu tirdziņš Balvos

Atgādinām, ka 9.septembrī Balvos, laukumā pie Balvu Kultūras un atpūtas centra, notiks tradicionālais lauku labumu jeb *zaļais tirdziņš*, kurā varēs iegādāties dažādus lauku labumus un amatniecības izstrādājumus no zemniekiem, mājražotājiem un amatniekiem.

Nākamajā
adugunī

● Meža dienas
Aicina mežainākais Latvijas
ciems Žīguri

● Ciemojāmies Šķilbēnos
Audzē melones

Iegādāties pusmiljonu vērtu elektroautobusu

Balvu novada pašvaldība iegādāsies bezemisiju elektroautobusu un pārvietojamās uzlādes iekārtu skolēnu pārvadājumiem (šobrīd skolēnu pārvadāšanā ekspluatējamais autobuss "Mercedes Benz Sprinter" ir 20 gadus vecs). Plānotās izmaksas ir EUR 566 180, no tām Eiropas Savienības Atveseļošanas fonda finansējums – EUR 470000, Balvu novada pašvaldības finansējums – EUR 96 180. Izmaksas kļūs zināmas pēc iepirkuma procedūras veikšanas.

Saņems Ekoškolas sertifikātu

13.septembrī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā 96 izglītības iestādes saņems prestižo starptautisko Zaļo karogu, tostarp piecām izglītības iestādēm piešķirs augstāko programmas apbalvojumu – Ekoškolu

Nedēļas jautājums

Vai patīk ogot un sēnot?

Skaidrīte Gugāne

ANNA STRUMPE, ciemojas pie mammas Rekovā: – Man ļoti patīk sēnot un ogot. Garšo baravikas, bet tieši šobrīd lasu dzērvēnes. Gan ogas, gan sēnes lasu gan pašu patēriņam – cepju un kaltēju –, gan pārdodu. Šogad ogu, manuprāt, ir pamaz. Ir vietas, kur tās var atrast, bet vajadzigs laiks un pacietība. Uz mežu dodos kopā ar viru vai mammu, vai savu krustmāti Tatjanu, kura zina labākās sēnu vietas, – tad mums vienmēr ir pilni grozi.

IEVA LĪVZEMNIECE, dzīvo Liepājā: – Ogot un sēnot neesmu bijusi gadus piecus. Mežs pats par sevi, ogošana un sēnošana man patīk, tikai ļoti baidos no ērcēm, un tas ir faktors, kas attur no iešanas mežā. Manam viram patīk sēnot, viņš brauc uz mežu manā vietā un sagādā mums rudens veltes, lai būtu, ko užest tagad un saglabāt arī ziemai. Paldies, ka man ir tādi draugi un paziņas, no kuriem parasti var iegādāties mežā lasītās odzījas vai sēnes. Ja nav iespējas dabūt mūsu pašu mežos lasītās sēnes, labprāt nopēru šampinjonus veikalā, tad kopā ar burķāniņu, sīpoliņu, saldo krējumu sanāk super garda mērcite. Katru gadu cenšos visus iegūtos labumus no meža vai dārza uzglabāt saldētavā, lai bērniem ziemā ir ko uzlikt uz zoba.

AIVARS ŠTEKELS, dzīvo Balvos: – Sēnot cenšamies, kad vien sanāk. Braucam pat pēc darba. No sākuma nebija daudz sēnu, bet pagājušo svētdien aizbraucām un mums ļoti paveicās, – tikkā, kā izkāpām no mašīnas, sēnes jau bija priedķi! Pielasījām tiesām ļoti daudz. Daudz bija baraviku, beku un bērzeljapu. Mūsu ģimenē visiem ļoti garšo bērzeljapu karbonādes, – tās cenšamies cept vienmēr, ja atrodam atbilstošas bērzelapse. Vēl gatavojam sēnu kotletes un, protams, ziemai arī salikām saldētavā un samarinējām. ļoti garda ir sēnu soljanka, ko arī ziemai gatavojam. Sēnēs braucam vairāk kopā ar sievu, bērni ne visai grib, bet ir arī bijuši mums līdzi. Šis noteikti ir sēnu gads! Agrāk ogas arī lasījām – gan brūklenes, gan mellenes un dzērvenes, bet tagad nesanāk laiks aizbraukt.

DAIGA SUPE, dzīvo Balvos: – Ar sēnošanu nodarbojas mans vīrs. Man pašai ir bailes no iešanas mežā kopš nobijos no čūskas. Mežā neesmu bijusi varbūt pat piecus gadus. Mūsu ģimenē iecienītas ir gailenes, no kurām iemīlots ēdiens ir gaileņu grozīni, vistas zupa ar gaileņem un, protams, mērce. Bērzelapse milam pārvērst karbonādes. Bekas un baravikas ziemai izkaltējam, jo tā aizņem mazāk vietas uzglabājot. Kādreiz lasījām mellenes un dzērvenes, kad varējām nodot, bet, kopš bērni izauguši, nav pat vairs ēdāju.

INESE ĀDMĪNE, dzīvo Salaspilī: – Pēdējo reizi mežā biju aptuveni pirms kādiem pieciem – sešiem gadiem. Pēdējos gadus sēnoju Centrāltīgū pie tantiņām. Garšo visādas sēnes, bet vislabāk – bekas un baravikas. Patīk arī sviesta beciņas. Agrāk, kad vīrs Ēvalds bija spēcīgāks, braucām sēnot katru gadu. Ogas gan nepatīk lasīt, piņķerīgs darbs. Mellenes un brūklenes nopērku tirgū.

Automātiskais atbildētājs
64520961

Hallo!

Laikraksta "Vaduguns" 25.augusta numurā publicējām rakstu par motokrosu "Motors caur dzīvi rauj" – gan par "Vaidavas kausu" 50 gadu jubileju Apē, gan arī atskatījāmies uz kādreiz rīkoto "Vaduguns kausu" izcīņu "Baltā Brieža" mototrasē Susāju pagastā un "Gaujas kausu" Valmierā. Publikācijā par motokrosu mūspusē rakstījām, ka, sabrūkot sociālismam, nebūtībā aizgāja arī "Vaduguns kausa" izcīņa, pēdējam starta šāvienam "Baltā Brieža" trasē izskanot 1989.gadā. Ar redakciju sazinājās lasītājs, kurš pastāstīja, ka savulaik bija iesaistīts sacensību rikošanā "Baltajā Briedī". Viņš

precīzēja, ka pēdējā "Vaduguns kausa" izcīņa (pirms sacensību atjaunošanas jau 2006.gadā) notika 1991.gada 1.jūnijā. "Iespējams, 1989.gads kā pēdējais sacensību gads minēts gluži vienkārši neprecīzu atmiņu dēļ," sprieda lasītājs.

"Izlasīju rakstu "Tilžā atkritumus šķiro vareni!" par vietējo iedzīvotāju, kurš atnesa uz veikalu nodot divus metrus augstu maisu, piepildītu ar tukšām pudelēm. Manuprāt, viņš pelnījis uzslavas ne tikai avīzē, kā arī kādu balvu, bet daudzi citi – pērienu! Tikko biju sēnot Sitas mežā, kur redzēju tik daudz

tukšu pudeļu, ka varētu pielasīt pilnu ne vienu vien šādu maisu!" dusmīga par meža piesārnotājiem ir balveniete.

"Gribētu pajautāt *celiniekiem*, vai viņiem nav neērti, ka mūsu pusē ceļa malas ir tā aizaugušas, ka nezāles un krūmi drīz uz ceļa līdīs virsū? Cik zinu, tad ceļa malas jāplauj divreiz sezonā. Vai tiešām jums nav neērti un esat tik ļoti aizņemti?" neapmierināta ar ceļu dienestu darbu ir lasītāja. Jāpiebilst, ka kundze piezvanīja uz redakcijas autoatbildētāju un neprecīzēja konkrētu vietu, kur ceļa malas ir nepļautas.

MANA NEDĒĻA

Septembra otrā nedēļa sākusies ar nelielu satraukumu, jo ģimenē ir otrklasnieks. Vedam meitu uz sākumskolu Balvos, viņa apmeklēs arī mākslas skolu un deju pulciņu. Arī man pašai atsāksies *skolas* gaitas, jo esmu studente Latvijas Universitātē studēju sociālo darbu. Lai gan pirmā *skolas* diena man būs nākamo otrdien, bet pagaidām komunicēju studentu e-vidē, man tomēr ir svētku sajūta. Jā, arī satraukums, kā visu paspēt, kā izdarīt. Tad, kad grafiks sakārtojas, viss aiziet savu gaitu. Tomēr septembris ir un paliek mans milākais rudens mēnesis! Bērnībā mamma mūs pavadija uz skolu, bet, atgriežoties mājās, visiem bija jāpalīdz vākt ražu. Un šī kopības sajūta ļoti spilgti palikusi atmiņā. Arī mēs laukos palēnām vācām ražu, – pēc savas vārdadienas novācu kiplokus, tagad sākam skatīties uz puraviem, konservējam tomātus un gurķus, bet svētdien, Tēva dienā, paredzēta kartupeļu talka. Gaidisim talkā radus. Esmu apņēmusies sacept kartupeļu pankūkas. Septembrī Latvijā pieņemts uzskatit par Dzejas mēnesi, kas arī man ir tuva. Nenojaušot, ka tās varētu būt dzejas vārsmas, jau bērnībā, ejot no skolas, savā nodabā kaut ko sacerēju. Esot pieaugašai sievietei, mammai un studentei, dzejas rakstīšana ir palikusi otrajā plānā, tomēr mans rudens iesācīes ar vienu pabeigtu dzejoli, ko esmu uzrakstījusi vecākajai meitai par godu viņas piedzīmšanai.

JOLANTA SAULEVIČA-LOGINA, vietējā aktīviste, dzīvo Medņevā

No vēstulēm

Pastuosti par sovu Školuo tuoju

2023.goda 13.septembrī pāt 153 godi, kai Ludzys aprīņķa Zaļmuižys pogostā (tān – Rēzeknis nūvoda Nautrānu pogots) dzims izcytās katuoju goreidzniņus un pedagogs, Latgolys pyrmuos atmūdys darbinīks, monsinjors Nikodemus Rancāns (1870–1933). Lai gūdynuotu juo īspaideigū davumu Latgolys kulturā un izgleiteibā, jau ostoītū reizi teik izsludynuota Nikodema Rancāna bolva Latgolys izcyluokajim pedagogim. Pretendentu dasaceišona da 15.septembra nu pyrmškolys da augstuokajai i profesionalajai izgleiteibai par latgaliskuos vidis radeišonu i latgaliskūs vierteibū stypyruņuošonu, kai arī par radušu i psihologiski atbalstūšu darbeibu školā īprišķejā vuiceibu godā. Izsludynuotys 5 nominacejīs.

Konkursa nūlykums i dasacejuma anketa ir atrūnama www.lakuga.lv, www.rta.lv i www.latgolyskongress.lv.

ILGA ŠUPLINKSA, Dr.philol., LKB vadeiutoja

Dāļiju valsis

Tvīkst āboli un kvēlo pīlādžogas, Dāļiju uguņis jau liesmo vecais dārzs, Kur tevi gaidīju ar dālījziediem rokās, Tik spilgti sarkaniem kā uguns sārts. Sienāžu kapela, zem ziediem noslēpusies,

Mums pēdējo valsi spēlēja uz atvadām;

Kamēr viens otru sildījām ar skūpstiem
Tāpat, kā šodien, rudens vakarā.

Nozied vasara, un zelta rudens rūsē,
Līdz baltos sniegos ziema visu tin,

Un vecais dārzs vien uzticīgi klusē

Par to, ko atmiņa ar smeldzi min.

Ak, sienāži, kas nerimstoši spēlē,

Labi zinot, ka tos salnas elpa pļaus!

Ai, dāļjas, kas deg kā liesmu mēles,

Kā gribot sasildīt, kad vakars top jau

auksts!

Tāpat kā toreiz dālījās es raugos,

To kvēlē ceru sirdi sasildīt

Un skumjo valsi novakarē klausos,

Ko, paslēpies zem ziediem, spēlē sienāžis.

Šis valsis ierakstīts kā vecā platē

Ir manā sirdi, tur tas vienmēr skan,

Ne laiks, ne ziema spējīgi nav atņemt

Šo skaisto meldiju, kas pieder tev un

man!

NAURIS GEKIŠS

Spriedīs par Latgales attīstības iespējām

22.–23.septembrī Rēzeknes Tehnoloģiju akademijā notiks Latgales starpkongress "Latgales attīstība – drošības pamats Latvijai un Eiropai", kura laikā paneļdiskusijās spriedīs par Latgales attīstības aspektiem – drošības jautājumiem, reprezentācijas aspektiem, t. sk. sadarbību ar Poliju tūrisma attīstībā, latgaliešu valodas ilgtspēju un izglītības kvalitāti un pieejamību. Pasākumā ir uzaicināti dažādi diskusiju dalībnieki no

ILGA ŠUPLINKSA

Sūtiet mums vēstules arī elektroniski: vaduguns@apollo.lv

Automātiskais atbildētājs
64520961

Pārsteigumi dārzā

No mazas sēkliņas līdz pieciem metriem

Maruta Sprudzāne

Vai saulespuķes izaug tik garas tādēļ, ka mil sauli?
Vai to audzēšana prasa pūliņus, un kādēļ cilvēki tās vispār audzē?

Lielie, gleznie saulespuķu ziedi rudens pusē ir īsts dārza skaistums, ko pamana arī kaimiņi un garām braucēji. Par to priecājas arī paši dārzu saimnieki, samērojot savus augumus ar izaugušajām *saulenēm*.

Par sava dārza augiem priecājas LAIMA un JĀNIS GAROZAS Balvu pagasta Naudaskalnā. Viņi to dara jau gadu desmitiem, un dārza platībā vieta atrasta ne tikai krāšnumaugiem, bet arī "laimīgajām vistām" un ogām, kas parasti aug purvajos.

Saulespuķes izsēj pavasarī, un zinātāji saka, ka nav vajadzības kaut kā īpaši tās sagatavot sēšanai. Var sēt gan puķu podos un audzēt dēstus, taču tikpat labi izaug arī uzreiz puķu dobēs sētās. Jāizvēlas saulaina, barības vielām bagāta augsne un jāievēro, lai to sēklas neiesējas pārāk tuvu viena otrai. Augsne, protams, jāuzirdina apmēram 30 cm dziļumā. Saulespuķes kopšanas ziņā ir mazprasīgas, tomēr ziedēšanas ilgumu un ziedu košumu noteikti ietekmēs augu mēslošana (piebarošana) ar ziedošām puķēm paredzēto mēslojumu vai, piemēram, dzelteno kristalonu, kas satur daudz fosfora ziedēšanas veicināšanai.

Laima Garoza ar saulespuķēm šopavasar izdomāja norobežot dārza malu, sasējot sēklas priekšpusē citām dārza kultūrām. Viņa tur parasti sastādīja kādus košākus augus, lai aizsegūtu dārzu un būtu krāsināks skats no ceļa puses. Iesēja pavasarī saulespuķu sēklas, no kurām, kā saka dārza saimniece, izauguši milzeni. Daļa stādu jau ir izlauzti, lai būtu vieta pārējiem resnajiem kātiem. Jānis garāko saulespuķi nomērijs ar makšķerkāta palidzību. Tā izstiepusies vai piecu metru garumā! Ja putni neapēdīs, varbūt nogatavosies arī saulespuķu sēklas un varēs nobaudīt paši. Taču ne vienmēr gan šīs sēklas nobriest. Saulgriezēm pats svarīgākais ir kārtīga, silta vasara. Arī Ukrainā tās aug pietiekami sausās stepju joslās, kur vasara ir silta, pietiekami gara un arī sausa, kā zina stāstīt augkopības jomas speciālisti.

Foto - no personīgā arhīva

Pirma reizi tik gara. Savam priekam un dārza skaistumam starp kartupeļiem saulgriezes mēdz iesēt Zinaida Popova Rugāju pusē. Sovasar viņai liels prieks, jo pirmo reizi saulespuķes padevušās tik raženās augumā. Pati garākā sasniegusi 3,25 metrus. Mērit un priecāties par košājām saulespuķēm uz dārzu gājušas abas ar mazmeitu Esteri. Līdzi nēmušas garu kārti, ar ko nomērīt saulespuķi, un pēc tam kārti pārmērijušas ar mērlentu.

Foto - M.Sprudzāne

Mazais purviņš. Dārza vienā pusē Laima un Jānis uztur mikroklimatu nelielam purviņam, kur jau sārtojas dzērvenīgas. Šis būs piektais gads, redzams, ka no sākotnēji iestādītajiem 140 stādījumiem, kas labi sakuplojuši, briest laba raža. Saimniekiem arī prieks, jo pūles nav bijušas veltas, kopjot un laistot platību, kas šovasar prasīja ļoti intensīvu darbu.

Saulespuķu audzēšanai nav vajadzīgas lielas dārzkopja iemaņas, taču tām ir svarīga silta vasara un ne pārāk mitra augsne.

(Speciālistu teiktais)

Foto - M.Sprudzāne

Kā visa tikai nav! Garozu ģimene dārza nostūri atvēlējusi arī vistu mājai. Putni brīvi staigā pa aploku, bauga zaļumus un, kā mēdz teikt, iepriecina saimniekus ar "laimīgām olām".

Foto - M.Sprudzāne

Dārza skaistule. Kuplais hortenziju krūms pārsniedz Laimas augumu. Baltie ziedu ķekari krāsojas sārti un izdalī visu mājas pagalmu. Laima uzsver, ka hortenzijas jāmēlo pavasarī ar atbilstošu mēslojumu, tad labi aug un krāšņi ziedēs.

Foto - M.Sprudzāne

Sava īpašuma saimnieki. Jānis un Laima Garozas dzīvo Naudaskalna "Ilzītēs". Savu īpašumu viņi kopā jau gadus trīsdesmit, un laika gaitā gan mājas, gan dārza uzturēšanā ieguldīts daudz darba un enerģijas. Laima ir diplomēta agronome, savulaik strādājusi padomju saimniecībā, un augkopības jomas zināšanas noder joprojām.

Saruna ar pagasta pārvaldes vadītāju

Ar kopīgiem spēkiem pie lieliem darbiem

Aija Socka

Pagājušā gada vasaras izskanā Lazdukalna saieta namā iedzīvotāji uzzināja, kurš būs pagasta pārvaldes vadītājs. Šobrīd sarunā ARNITA KĻAVIŅA jau var atskatīties uz padarītajiem darbiem un ieskicēt nākotnes idejas.

Pagājis gads, kopš esat ne tikai Rugāju, bet arī Lazdukalna pagasta pārvaldes vadītāja. Kāds bijis šis gads?

– Diezgan saspringts, jo ar diviem pagastiem nav viegli – lielas teritorijas, ari darba ir daudz. Ir mazliet raušanās uz vienu vai otru pusi, jo darbā nevaru visu sevi un idejas veltīt vienam pagastam, man jābūt kā diviem cilvēkiem. Iedvesmo dzinulis, ka visu laiku esi kustībā un ka ikdienā nav vienmuļa. Katru dienu jārisina problēmas un jautājumi, tāpat jādara dažādi darbi, kas neatkarīgas dienu no dienas. Pašlaik pagasta pārvaldes galvenā funkcija ir saimnieciskie jautājumi, apsaimniekojot un uzturot pašvaldības autoceļus, teritoriju un ēkas, piepalīdzam arī pārējām iestādēm ar saimnieciskajiem darbiem.

Runājot par saimnieciskiem jautājumiem Lazdukalnā, kuri darbi ir prasījuši lielākus finansu ieguldījumus un kuri ir tie, ar ko lepojaties?

– Viens no darbiem, pie kā šī gada laikā strādājām, bija kanalizācijas iekšējo tīklu atjaunošana pašvaldībai piederošajā daudzdzīvokļu mājā Skujetniekos. Caurules savu laiku bija nokalpojušas, tās aizsērēja un tecēja, kas radīja nākamās problēmas, kas bija jārisina. Tāpat arī strādājām pie pašvaldības brīvo dzīvokļu sakopšanas, kuros bija nepieciešams izvēkt vecās apkures krāsnis, mēbeles un citas lietas, kas bija sakrājušās. Sagatavojām brīvas un tīras telpas, ja īrnieki vēlētos tās īrēt. Pašlaik apsaimniekošanas maksas netiek piemērotas pašvaldībai piederošo dzīvokļu īrniekiem, tāpēc arī pagasta pārvaldes iespējas atjaunot un vairāk remontēt daudzdzīvokļu mājas nav, jo īrnieki maksā tikai īres maksu, kas ir simboliska un nesedz darbu izmaksas. Kaut arī iedzīvotāji interesējas, bet daudzdzīvokļu mājas, kas ir privātpāsums, remontdarbus neveicam, jo šādiem darbiem būtu vajadzīgs siks apsaimniekotājs, kurš to veiktu, jo pašvaldība šos darbus nedrīkst darīt. Protams, vajadzību ir vairāk nekā iespēju tās realizēt. Regulāri sakopjam pagasta teritoriju, šovasar papildus atjaunojām soliņus Benislavā un Skujetniekos, lai skaistāka vide un iedzīvotājiem patīkamāk atpūsties. Ari aktīvi darbojāmies pie svētku noformējuma uz Lieldienām un Ziemassvētkiem, lai varētu iepriecināt visus pagasta iedzīvotājus.

Finanšu ir tik, cik ir. Darām to, ko varam izdarīt ar savām rokām, – uzturam kārtībā pagasta teritoriju, noplaujam zāli, sakopjam apstādījumus, uzturam kārtībā pašvaldības autoceļus un septīnas pagasta kapsētas.

Visiem saimnieciskiem darbiem, ko vajadzētu izdarīt, naudas nepietiek?

– Pilnībā, protams, nepietiek. Jau iepriekšējā pagasta pārvaldes vadītāja, piemēram, sāka risināt jautājumu par Benislavas dīķa iztīrišanu, taču šim darbam pietrūka finansējuma. Mums pašiem ir tikai uzturēšanas finansējums, nav līdzekļu lielākiem darbiem. Cenšamies vismaz labiekārtot teritoriju, izgriezt krūmus ap dīķi, lai iedzīvotājiem patīkamāk. Ja iepriekš bija plānoti lieli darbi, tad tagad sākam ar mazākiem, virzoties uz mērķi pamazām. Pašvaldība ir iegādājusies niedru griezēju, sākumā plānojam izgriezt dīķi niedres, tad pamazām ķemt pakalpojumu, lai ūdenstilpi iztīritu. Projekta realizē novads, mēs varam tikai piedāvāt un aicināt.

Vai malka šai ziemai pašvaldības iestādēm sagādāta? Kādas ir izmaksas, salīdzinot ar pagājušo gadu?

– Kurināmo pagastā katra iestāde gādā pati, ir arī dažas iestādes, par ko rūpējamies mēs. Skola un saieta nams gatavojas apkures sezonai paši par saviem līdzekļiem. Bibliotēkām, feldšerpunktam, baznīcām, sociālajam dzīvoklim Skujetniekos un pagasta pārvaldes ēkai malku gādā strādnieki (algoto pagaidu sabiedrisko darbu veicēji, pašu strādnieki un no probācijas dienesta piesaistītie). Cītīgi strādājot, malka sagādāta diviem gadiem uz priekšu. Šajā ziemā vairāk plānojam strādāt pie pašvaldības autoceļu grāvju un grāvmalu attīrišanas no krūmiem. Izmaksas kurināmā sagādāšanai šogad sanāca lielākas, tas saistībā ar degvielas cenu kāpumu.

Iedzīvotāju tikšanās reizē ar pašvaldības pārstāvjiem aizvadītā gada augustā izskanēja vēlme noorganizēti senioriem ekskursiju. Gads apritejīs, bet ekskursija nav notikusi.

– Situācija bija tāda, ka saieta nams organizēja senioriem pasākumu, bet pieteicās maz cilvēku, tāpēc ekskursija pagaidām ir atlikta. Pašlaik ir tā, ka komunicējam ar Lazdukalna saieta nama vadītāju Antru un domājam variantus. Pagasts ekskursijai transportu nodrošinās, bet pagaidām ir maza atsaucība no iedzīvotājiem.

Turpinot kultūras tēmu, jautājums par svētkiem. Jau pagājuši vairāki gadi, kopš Rugāji, tā teikt, "nozaga" Lazdukalnam Bērnības un Jaunības svētkus. Vai pietrūkst līdzekļu, lai svētkus organizētu savā pagastā?

– Šos pasākumus organizē Kultūras pārvalde. Protams, sadarbojamies ar Lazdukalna saieta nama vadītāju. Šogad un pagājušajā gadā šos svētkus apvienojām abu pagastu gavīlniekiem, jo bija maz dalībnieku no Lazdukalna pagasta. Tie jaunieši, kuri pieteicās, piekrita svinēt svētkus Rugājos, jo tur viņiem ir klassesbiedri.

Iedzīvotājiem, šķiet, patiktu, ja saieta namā notiekšajos pasākumos piedalitos arī pagasta pārvaldes vadītāja. Vismaz 18.novembra un 4.maija svētkos Jūs nebijāt klātesoša.

– Bieži fiziski nav iespējams būt vairākās vietās vienlaikus, sanāk kā raušanās uz divām pusēm. Pagājušā gada 1.septembrī, piemēram, ieskrēju Rugāju vidusskolā, pateicu savu sakāmo un steidzos uz Eglaines pamatskolu. Šogad vienojāmies, ka būšu tikai Eglaines skolā. Citi pasākumi dažreiz notiek sestdienā vai svētdienā, kas ir mans brīvais laiks un kad risinu savus privātos jautājumus, ko nevar atlīkt. Novādā, piemēram, vadītājiem ir vietnieki, man viņu nav, tāpēc nav, ko delīgtēt pārstāvēt pagasta pārvaldi pasākumos, cenošs būt klātesoša tik, cik vien ir manos spēkos.

Jautājums par sadarbību – nav bijusi vēlme organizēt kādu tikšanos ar iedzīvotājiem, lai uzsklausītu viņu problēmas un vēlmes?

– Piekrītu, tikšanās būtu jāorganizē, tuvākajā laikā varētu to arī izdarīt. Doma ir, bet atliek ieplānot un ieguldīt darbu, lai sagatavotos. Iedzīvotājiem esmu teikusi, – ja ir jautājumi, varat atrākt vai piezvanīt, jo viens cilvēks fiziski nevar pārredzēt visu teritoriju. Ir jāsaka un jājautā, tad problēmas var atrisināt, esmu cilvēks, kurš vērts uz komunikāciju.

Cik aptuveni procentus pagasta iedzīvotāju pārstāstat, pārzināt viņu sadzīves apstāklus? Vai šī gada laikā esat apmeklējusi attālākās pagasta vietas?

– Viens no maniem darba pienākumiem ir apmeklēt jubilārus, kuri, sasniedzot 80 gadu vecumu, svin apaļas jubilejas, un viņu mums pagastā ir daudz. Diezgan sanācis apciemot šos seniorus, kas ir viens no maniem patīkamākajiem darbiem. Tiekties ar šiem cilvēkiem, redzu prieku viņu sejās. Daļa no viņiem pat nezina, kas es esmu un kāpēc esmu atbraukusi, bet ir dzivesprieži un labprāt grib parunāt par dzīvi un apkārt notiekšo gan valsti, gan pagastā. Tāpat tiekos ar iedzīvotājiem, apsekojot ceļus. Procentuāli pazīstu aptuveni 60% iedzīvotāju, – ir vietas, kur vairāk, un vietas, kur mazāk, piemēram, mazāk zinu tos, kuri dzīvo viensētās.

Cik daudz un bieži uz pārvaldi pie Jums atnāk pagasta iedzīvotāji? Ar kādiem jautājumiem viņi pie Jums vēršas? Vai vienmēr izdodas rast risinājumu?

– Klātienē pie manis nāk maz cilvēku, biežāk komunikācija notiek sazvanoties. Par saimnieciskiem jautājumiem iedzīvotāji vēršas pie ēku un apsaimniekojamās teritorijas pārziņā (saimnieka) Intara. Ja iedzīvotāji interesējas par privātām lietām, nākas skaidrot funkcijas, kas ir pagasta pārvaldes pārziņā. Ir lietas, kas cilvēkiem jādara pašiem. Interesējas, piemēram, par ēku apsaimniekošanas jautājumiem.

Kādus speciālistus pagasta pārvalde var sastapt?

– Pagasta pārvaldes darbinieki ir: klientu apkalpošanas speciālists, kasieris, pārvaldes vadītājs un saimnieciskie darbinieki. Lauku konsultants, valsts klientu apkalpošanas speciālists, bāriņtiesas darbinieks un sociālais darbinieks, kurš pieņem iedzīvotājus ceturtādienās, pārstāv citas struktūras.

Ko, Jūsuprāt, vajadzētu darīt, lai uzlabotu pagasta tēlu? Citviet, piemēram, veido biedrības, piesaista finansējumu, izveido tematisko parku vai

Foto - no personīgā arhīva

Pārvaldes vadītāja. Zināšanas, kas vajadzīgas darbā, neviena skola pilnībā neiedod. Arī A.Kļaviņa atzīst, ka darbam nepieciešamo var apgūt tikai ar pierdzi, diendienā saskaroties un risinot ikdienas jautājumus.

arī, uzrunājot iedzīvotājus sociālajos tīklos, aicina sakopt kādu pagasta objektu.

– Esam runājuši ar pagasta iestāžu pārstāvjiem par to, kā varētu popularizēt Lazdukalna pagastu, lai izveidotu savu tēlu. Pagaidām nav pagasta svētku vai simbola, ar ko saistīs pagasts. Plānojam nākamgad organizēt pagasta svētkus un vairāk saliedēt iedzīvotājus. Idejas ir, piemēram, izveidot informatīvos stendus, lai par pagastu un tā vēsturi zinātu arvien vairāk cilvēku. Jautājums par pagasta identitāti būtu aktuāls arī iedzīvotāju padomei, kas, cerams, tuvākajā laikā izveidosies. Iedzīvotāju padomes funkcija ir generēt idejas un kopā ar pagasta pārvaldi virzīt tās tālāk. Tas ir brīvprātīgs darbs. Dalībai padomē var pieteikties līdz septembra vidum, pagaidām vēl neviens nav izrādījis interesi.

Līdz gada beigām atlīkuši nepilni četri mēneši. Kādi darbi, notikumi vai svētki sagaida lazdukalniešus?

– Plānojam darbus pie ceļu uzturēšanas, vietām ir jāuzved grants vai jānolidzina, citur – jāizrok grāvji. Tuvojas svecīšu vakari, organizējam kapsētu sakopšanas otro tūri. Lielāka sadarbība mums ir ar Lazdukalna saieta namu, jo tur nav palīgstrādnieka, tāpēc piepalīdzam ar darbaspēku. Gribam ieklāt bruģi un sakārtot ieeju pie saieta nama. Pagasta pārvaldes atbildība ir par ūdensapgādes un kanalizācijas nodrošināšanu, skolēnu pārvadājumu organizēšanu un izpildīt, ceļu uzturēšanu, ielu apgaismojumu nodrošināšanu, teritorijas applaušanu un uzturēšanu. Drīzumā sāksim plānot nākamā gada budžetu. Cik būs finanšu līdzekļu? Ne vairāk, kā šajā gadā.

Ja minējāt ūdensapgādi, tad aktuāls ir jautājums par ūdens un kanalizācijas maksas paaugstināšanu.

– Jā, ar 1.oktobri šis pakalpojums kļūs mazliet dārgāks. Ja pašreiz par ūdeni maksājām 0,74 eiro un kanalizāciju – 1,13 eiro par 1m³, tad ar 1.oktobri tie būs 0,76 un 1,20 eiro plus PVN. Pakalpojuma sadārdzinājums ir saistīts ar elektības izmaksu kāpumu.

Ko novēlat vietējiem iedzīvotājiem?

– Ikvienam novēlat būt saprotīšam, atsaucīgam un fanātiskam, jo katrs mēs vēlamies celt un lolot Lazdukalna pagastu. Kopīgiem spēkiem varam darīt lielus darbus. Uzturot savas mājas un apkārtējo vidi skaistu, mēs radām arī skaistu pagastu kopumā. Mūsu mazie darbi kā viena liela puzzle ar tūkstošiem gabaliņu saliekas skaistā un baudāmā attēlā.

Šogad pensiju indekss visiem vienāds Mazs iepriecinājums ar negodīguma piegaršu

Ari šogad notiks ilgi gaidītā pensiju indeksācija. Taču šoreiz visām valsts pensijām – vecuma, izdienas, invaliditātes, apgādnieka zaudējuma pensijām un atlīdzībām 1.oktobrī tiks piemērots vienāds indekss – 1,0640. Indeksēs pensijas un atlīdzības, kas piešķirtas vai pārrēķinātas līdz 2023.gada 30.septembrim.

Kā indeksāciju vērtē un ko par savu dzīves līmeni saka sabiedrība?

Šogad situācija ir atšķirīgāka no iepriekšējiem gadiem. Tā kā pagājušā gada augstās inflācijas rezultātā apdrošināšanas iemaksu algu summas reālais pieaugums 2022.gadā ir bijis mazāks par nulli jeb negatīvs, tad tas nav ietverts indeksā aprēķinā, un šogad indeksu veido tikai faktiskais patēriņa cenu indekss, kas noteikts par laika posmu no 2022.gada 1.augusta līdz 2023.gada 31.jūlijam (kopumā 12 mēneši). Tādējādi arī vecuma pensiju indeksācijā, neatkarīgi no cilvēka uzkrātā apdrošināšanas stāžā, tiks piemērots viens indekss – faktiskais patēriņa cenu indekss.

EVIKA SILINA, toreizējā labklājības ministre uzsvērusi, ka ilgi gaidītā pensiju indeksācija oktobrī palielinās pensijas apmēru senioriem, kā arī invaliditātes pensiju saņēmējiem. Aprēķinot indeksācijas koeficientu, ir ļemta vērā inflācija gada griezumā, kas ar katru mēnesi samazinās. "Gādājot par godigu un ciepjilnu finansiālo atbalstu mūsu senioriem, esmu arī nākamā gada budžetā rosinājusi piemaksu pie pensijām pakāpeniski piešķiršanas atjaunošanu pie tām vecuma un invaliditātes pensijām, kas piešķirtas laikā no 2012.gada visiem vecuma un invaliditātes pensijas saņēmējiem par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995.gada 31.decembrim," viņa teica.

Gandrīz visiem vienāds indekss

Šogad pārskatīs pensijas un atlīdzības vai to daļu apmērus, kas nepārsniedz 609 eiro. Tas nozīmē – 50% no iepriekšējā kalendārā gada vidējās apdrošināšanas iemaksu algas valstī. Tas nozīmē, ka tiks indeksēts viss pensijas un atlīdzības apmērs, ja tas nepārsniedz 609 eiro. Savukārt tām pensijām un atlīdzībām, kas ir lielākas par 609 eiro, indeksēs šos 609 eiro. Palielinājums būs atkarīgs gan no pensijas un atlīdzības apmēra, gan piemērojamā indeksa. Izņēmums ir politiski represētie, cilvēki ar pirmās grupas invaliditāti un Černobījas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieki, jo viņiem indeksē visu pensijas apmēru.

Speciālisti skaidro, ka vienādais indekss nozīmē, ka nebūs ļemts vērā dažādais cilvēku darba stāža ilgums. Gan personām ar apdrošināšanas stāžu līdz 29 gadiem, gan tiem, kuriem pensija piešķirta par darbu kaitīgos un smagos vai sevišķi kaitīgos un sevišķi smagos darba apstākļos, gan personām ar stāžu no 30 līdz 39 gadiem, gan personām ar stāžu no 40 līdz 44 gadiem, gan ar stāžu virs 45 gadiem, – visiem piemēros vienādu indeksu 1,0640.

Var atcerēties, ka seniori iepriekš jau daudzus gadus cīnījās, lai pensionāriem, kuriem ir liels darba stāžs, pensija vismaz ar indeksācijas palīdzību pieaugtu vairāk. Iepriekšējā gadā Latvijā bija četri dažādi indeksi, piemēram, ja apdrošināšanas stāžs bija līdz 29 gadiem, indekss bija 1,2287, bet, ja stāžs 45

Pensiju
indeksācija
atkarīga no cenu
kāpuma un vidējās
sociālās
apdrošināšanas
algas palielinājuma.

un vairāk gadi, arī indekss bija lielāks – 1,2369.

Par kādu desmitu vairāk

Šogad, ja vecuma pensijas piešķirtais apmērs ir, piemēram, 450 eiro, tad gan senioram ar apdrošināšanas stāžu līdz 29 gadiem, gan senioram ar apdrošināšanas stāžu no 45 gadiem kopš oktobra pensijas apmērs būs 478,80 eiro (par 28,80 eiro lielāks).

Ari piešķirtās piemaksas pie vecuma un invaliditātes pensijas par vienu apdrošināšanas stāžā gadu, kas uzkrāts līdz 1995.gada 31.decembrim, šogad indeksēs, piemērojot tikai faktisko patēriņa cenu indeksu. Indeksējot piemaksu, attiecīgo indeksu piemēros piemaksas apmēram 1,43 eiro par katru apdrošināšanas stāžā gadu līdz 1995.gada 31.decembrim un piemaksas apmēram 2,14 eiro par katru apdrošināšanas stāžā gadu līdz 1995.gada 31.decembrim, ja vecuma pensija piešķirta līdz 1996.gada 31.decembrim vai arī invaliditātes pensija piešķirta un vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamais vecums sasniegts līdz 1996.gada 31.decembrim. Tas nozīmē, ka esošais piemaksas apmērs, kas šobrīd ir 1,43 eiro un 2,14 eiro par

vienu apdrošināšanas stāžā gadu, tiks pārskatīts, piemērojot indeksu 1,0640. Līdz ar to cilvēki, kas saņema 1,43 eiro par katru stāžā gadu, kas uzkrāts līdz 1995. gada beigām, turpmāk saņems 1,52 eiro, bet tie, kuri saņema 2,14 eiro, turpmāk saņems 2,28 eiro.

Valsts politika nav iepriecinoša

Par pensiju indeksāciju cilvēki šogad sākā interesēties jau vasaras otrajā pusē, lūdzot to skaidrot masu medijos. Oficiāla informācija izskanēja tikai augustā. Jāatzīst, ka pēc pagājušā gada salīdzinoši vērienīgās indeksācijas, kas bija saistīta ar augstu inflāciju, šis rudens senioriem varētu likt vilties. Cenu kāpumu seniori joprojām izjūt diezgan smagi, un pensijas palielinājums mierinājumu nesniegs. Atbilstoši inflācijas kāpumam pensijas tiks indeksētas, taču šogad netiks izmantoti algas palielinājuma procenti, jo uzskata, ka algas neesot palielinājušās.

Kā savu iztikšanu un pensiju indeksācijas palielinājumu vērtē paši pensionāri?

TAMĀRAI Balvos jāiztiekt ar 500 eiro lielu ikmēneša pensiju. Indeksācija varētu dot ap 30 eiro piemaksu. Viņa to vērtē kā niecīgu devumu, salīdzinot ar vispārizināmo dzīves dārdzību un pakalpojumu izmaksām. Pati saka: "Esmu runājusi ar citiem pensionāriem, un neviens nejūtas priecīgs, jo sarēķinājuši, ka saņems vairāk tikai par kādiem 10 vai 15 eiro. Daļai cilvēku pensijas ir joti nepietiekamas, bet valsts politika nav pretimnākoša. Tas apbēdina. Arī par sevi saku, ka iztikšana nenodrošina pilnvērtīgu dzīves līmeni. Rēķinus, protams, apmaksāju, bet nevaru apmeklēt veselību veicinošus pasākumus. Sieviete ir jāiet arī uz frizētavu, jārūpējas par savu izskatu, bet man tas ir iespējams tikai retumis. Ēdu maz un pārtikā izmantoju izaudzēto savā dārzā."

LUDMILA LOGINA ar dzīvesbiedru dzīvo Rugājos, daudzdzīvokļu mājā. Viņa atklāj, ka, saliekot abiem kopā savas pensijas, summa nesasniedz pat 800 eiro. Taču Ludmila pauž optimismu un vērtē, ka viņiem tas ir pietiekami, jo raduši

iztikt ar to, kas ir, var nepirkt dārgu pārtiku, piemēram, gaļu. Taču viņa zina citas ģimenes, kur aug bērni, kur viņu vecākiem nav patstāvīga darba, un kopējā dzīve turas uz kāda pensiōnāri ienākumiem. Tādas situācijas gan nav iepriecinošas, – uzsver Ludmila, jo tagad veikalū cenas ir ļoti augstas. "Laukos valda bezdarbs, šogad arī meži patukši, nevar gūt ienākumus par ogām, kur lai jaunāki cilvēki nem tos līdzekļus?" viņa jautā. Ludmila priečājas, ka viņiem pašiem nevajag pārak daudz maksāt par komunālajiem pakalpojumiem, jo nav centrālapkures. Malka esot sagādāta priekšdienām, tas arī labi. Indeksācija viņas pensiju varētu palielināt par kādiem 25 eiro. Pagaidām pensija pāšai nesasniedz pat pilnus 400 eiro, ko, protams, viņa uzskata par dzīvei neatbilstošu. Ja pat puskilograms baranku jāpērk par diviem eiro! Tas, ka šogad pensiju indeksācija vairumam noteikta vienāda un nav nozīmes izstrādātā darba stāžā gadiem, gan nav pareizi. Ludmila saka: "Cilvēku, kurš ir nostrādājis gadu desmitus, protams, nevar pielīdzināt kādam citam, kurš savā dzīvē lāgā nav strādājis, kuram varbūt ir pavisam necīgs darba stāžs. Tas nav pareizi, tā nevar visus nolīdzināt! Arī pensijas nevar visiem maksāt vienādās, jo cilvēki ir dažādi, atšķirīga arī viņu attieksme pret darbu!"

Ludmila darbojas arī kā Rugāju un Lazdukalna pagastu pensionāru biedrības vadītāja. Cilvēku biedrībā gan nav daudz, taču laiku pa laikam viņi tiekas, pārrunā arī sabiedriski svarīgus jautājumus. "Pensionāru pagastos jau netrūkst, taču laukos cilvēki ir atstatus viens no otra. Katram ir savas intereses, darbs mājās," pastāstīja Ludmila.

Ikdienā ar stresu un bez ekstrām

Viedokli par šo tēmu, laikraksta uzrunāta, pauž arī Balvu novada deputāte AIJA MEŽALE:

– Sekoju līdzi un dzirdu pensionāru viedokļus, jo ar 1.oktobri visām pensijām gatavojas piemērot vienādu indeksu 1,0640. Viedokļi atšķiras par to, ka netiek ļemts vērā darba gadu stāžs, kas tomēr esot viens no svarīgākajiem aspektiem.

Tas ir tāpēc, ka, no cilvēku tiesību skatījuma, jābūt vienlīdzīgai attieksmei pret visiem cilvēkiem, neskatoties, ar kādu attieksmi vai iespējām viņš ir strādājis savas dzīves garumā un kādu pienesumu ir devis valstij un sabiedrībai kopumā. Nerunājot gan, ja cilvēkam dzīves laikā ir bijušas veselības problēmas, kas ir pavisam cits stāsts.

Runājot par Balvu pilsētas un novada pensionētajiem iedzīvotājiem, teikšu, ka viņiem ir diktī jārēķina savi ikdienas izdevumi, kas saistās ar iztikšanu, proti, ēšanu, veselības uturēšanu un komunāliem izdevumiem. Redzu, ka pensionāri kā prioritāti uztver komunālo maksājumu veikšanu un pēc tam nokārto pārējās vajadzības. Ir labi, ja cilvēkam ir pensija, ja viņš vēl var palīdzēt mazbērniem un saviem tuviniekiem. Ja dzīvo divatā, tad maksājumus sadala uz pusēm. Ja 1.grupas invalīds saņem piemaksu par aprūpi, tad tā ir novirzīta šim nolūkam.

Manuprāt, mūsu reģionā un arī visā Latvijā mēs saņemam pārāk mazus ienākumus, lai varētu dzīvot mierīgi un bez stresa, baudot ikdienu, nerunājot par kādiem iekrājumiem un **ekstrām**. Inflācija un nepārtrauktais ikdienas izmaksu pieaugums pie laba nenovedis. Teikšu atklāti, arī komunikācija starp valsts institūcijām, pašvaldībām un uzņēmumiem varēja būt daudz produktīvāka, kas veicinātu attīstību un labvēlīgāku dzīvi sabiedrībai.

Īsumā

Bišu diena Vecaucē

Latvijas Veterinārārīstu biedrība aicina uz pasākumu "Bišu diena". Tā notiks 20.septembrī Vecauces pili, Vecauces pagastā. Pasākums sākies pulksten 10, un programmā plānotas sadaļas: likumdošana, bišu slimības, medus un tā produktu uzturvērtība, praktiskā biškopība.

Visas dienas garumā būs iespēja apskatīties Vecauces pils kā vietas vēstures eksposīciju, Auces pirmsākumu un mācību pētījumu saimniecības vēsturi. Bišu dienas seminārs ir maksas pasākums.

Atbalsts mazajām lauku saimniecībām

No 2023.gada 6.oktobra līdz 6.novembrim lauksaimnieki var pieteikties atbalstam pasākumā "Atbalsts ieguldījumiem mazajās lauku saimniecībās". 13.septembrī pulksten 10 plānots publiskais vebinārs tiešsaistē LAD timeļvietnē un YouTube kontā. Tajā ikviens lauksaimnieks varēs uzdot jautājumus par pieteikšanos atbalsta pasākumā.

Vēl var paspēt pieteikties

Līdz 10.septembrim izglītības iestādes vēl var pieteikties dalībai programmā "Piens un augļi skolai" 2023./2024.mācību gadā. Jaunajā mācību gadā programmā likme produktiem uz vienu bērnu ir lielāka. Aicina izglītības iestādes piedalīties programmā, jo tā ir iespēja veicināt, lai bērni un jaunieši ne tikai saņemtu bez maksas pienu, augļus un dārzeņus, bet arī domātu par veselīga uztura nozīmi. Programmā organizē arī daudzas interesantas aktivitātes, konkursus, piedāvā izglītojošus un informatīvus materiālus.

Skolu programma "Piens un augļi skolai" darbojas ar vienotu pieeju produktu izdai bērniem un jauniešiem. Gan augļus un dārzeņus, gan piena produktus bez maksas ar 1.oktobri trīs reizes mācību nedēļā varēs saņemt gan pirmsskolnieki, gan 1.-9.klašu skolēni.

Aicina pieteikties e-apmācību kursam

Labklājības ministrija aicina sociālās uzņēmējdarbības interesentus, ideju autorus un jau esošus sociālos uzņēmējus pieteikties bezmaksas e-apmācību kursam "Sociālās uzņēmējdarbības skola", kur tiks sniegtas daudzpusīgas zināšanas veiksmīgai sociālās uzņēmējdarbības uzsākšanai un veikšanai. Deviņu tiešsaistes lekciju ciklā dažādu jomu eksperti īsi un kodolīgi sniegs noderīgas un praktiski pielietojotās zināšanas par tādām sociālajā uzņēmējdarbībā nozīmīgām tēmām kā sociālās uzņēmējdarbības pamati, biznesa plāna veidošana un esošu plānu pārskatīšana, sociālās ietekmes radišana un apzināšana. Apmācību kurss norisināsies tiešsaistes platformā "Zoom" trīs nedēļu garumā – no 18.septembra līdz 6.oktobrim. Lekcijas notiks pirmdienās, trešdienās un piektīnās no plkst. 12.00 līdz 13.00.

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Gribas baltu gulbju

Pirms 95 gadiem Latvijas Valsts prezidents Gustavs Zemgals izsludināja Saeimas pieņemto likumu "Par pilsētu tiesību piešķiršanu 16 miestiem". Visām jaunajām pilsētām atstāja agrākos nosaukumus, izņemot Vecgulbeni, kas pārtapa par Gulbeni. Līdz ar to miestu pašvaldības Latvijā pārstāja eksistēt, bet jaunajām pilsētām pavērās plašākas attīstības iespējas, savukārt jaundibinātajām pilsētu domēm uzgūla lielāka atbildības nasta par finansiālo, sociālo un citām komunālās sadzives jomām. Nevienai no jaunajām pilsētām nebija sava ģerboņa. Ar to sarūpēšanu gāja visai raibi. Piemēram, Balvi lūdza, "lai uz ģerboņa apakšējās daļas, gaiši zilā fonā, uz tuksnešaina Latgales lauka būtu attēlots partizānu pulka karavīrs atrīvošanas gaitās, bet ģerboņa augšējā daļā – ezera malā – uzplaukstoša pilsēta, austošas saules staru apspīdēta". Savukārt Sigulda prasīja, lai ģerboni būtu "krustotas slēpes". Kā ir šobrīd? Kā šīs pilsētas ir vai nav attīstijušās? Cik tās ir dažādas? Kā pašvaldībās rūpējas par sabiedrības saliedētību, sekmē dažādu sabiedrības grupu, tostarp mazākumtautību, iekļaušanos sabiedrībā? Par to un citu laikraksta "Vaduguns" kolektīvs atbildes meklēs 17 aktivitātēs, ištekojot projektu "Dažādas krāsas vieno pilsētmāsas".

Gulbenes ģerbonis. Apstiprināts 1938.gada 30.septembrī. Ģerboņa vairogā uz melna fona attēlots peldošs sudraba gulbis, kura nosaukums ir ietverts pilsētas nosaukumā. Gulbja tēla ideja aizgūta no bareljefā, kas atradās uz kādreizējā Vecgulbenes muižas kroga fasādes. 1989.gadā pieņemā ēnumu atjaunot Gulbenes sturisko ģerboni ar sudraba gulbi uz melna vairoga.

Kas gulbju pilsētu vieno ar daudzām apdzīvotām vietām Latvijā? Vai dzelzceļš (bānītis) mudina atplaukt sirdim dažādās valodās runājošiem, kā arī – kurā virzienā brauc latvieši, turklāt kopā ar mazākumtautību pārstāvjiem un ukraiņu bēgļiem? Vienīgais Baltijas valstis regulāri kursējošais šaursliežu vilciens, tautā mīļi saukts par bānīti, kas nodrošina pasažieru pārvadājumus 33 kilometru posmā no Gulbenes līdz Alūksnei, vasaras sezona piedāvājot reisus arī ar restaurēto tvaika lokomotīvi

"Ferdinands", ik dienas iepriecina gan pašmāju iedzīvotājus un ceļotājus, gan ārvalstu tūristus. Savas pastāvēšanas laikā atraktīvais vilcieniņš kļuvis ne tikai par vietējo cilvēku identitātes zīmi, bet arī nozīmīgu tūrisma objektu, ko iemēģinājuši daudzi Latvijas iedzīvotāji un cittauteši. Ik rudeni tuvi un tāli ciemiņi sumina bānīti dzimšanas dienā, bet šoruden 1. un 2.septembrī Gulbene, Stāmeriena un Alūksne ar plašām svītinām aicināja nosvinēt bānīša 120 gadu jubileju.

Gulbenes–Alūksnes bānītim – 120

Kas bija pirmais – transports vai tūrisms?

"Drumline Latvia" bungu riboņas pavadīts, bānītis dodas 120 gadu jubilejas reisā. Pavadot bānīti Gulbenes dzelzceļa stacijā, SIA "Gulbenes Alūksnes bānītis" valdes loceklis Aldis Kreislers atgādināja jubilejas konferencē teikto: "Tūrisms nav iespējams bez transporta, un nevar zināt, kas bija pirmais – transports vai tūrisms?" Savukārt, sagaidot bānīti Stāmerienas dzelzceļa stacijā, Gulbenes novada domes priekšsēdētājs Andis Caunītis pauða gandarījumu, ka šo 120 gadu laikā, lai gan nedaudz nosirmojis, bānītis neatlaidīgi turpina strādāt: "Vai bānītis kā mūsu kultūrvēsturiskais mantojums saglabāsies arī turpmāk, atkarīgs tikai no mums pašiem. Novēlu, lai arī ikdienā ar šo vilcieniņu brauktu vismaz trešdaļa no tā pasažieru skaita, kas šodien – svētkos. Tad tas piedzīvos arī 140, 150 un varbūt arī 200 gadus."

Bānīti sumina ārzemju viesi. Lielbritānijas vēstnieks Latvijā Pauls Brummels (foto) lepojās, ka arī eksperti un entuziasti no Lielbritānijas vairāku gadu garumā līdzdarbojušies bānīša pārvēršanā par īpašu

dzelzceļa mantojumu. "Sveicu visus, kas padarījuši Gulbenes–Alūksnes bānīti par aizraujošu Latvijas mantojuma dāju un apskates objektu tūriņiem," teica vēstnieks. Klātesošs bānīša jubilejā sveica vēl viens ciemiņš no tālienes – Eiropas dzelzceļa entuziastu sadarbības organizācijas FEDECRAIL goda prezidents Deivids Morgans.

Naumovs un Latvijas filatēlistu savienības viceprezidents, stāmeriešu novadnieks Egils Plūme. Paldies vārdus par ierosinājumu izveidot šādu pastmarku saņēma arī idejas autors Andris Austrums.

Godina, izdodot jaunu pastmarku. Svinot bānīša 120 gadu jubileju, "Latvijas Pasts" laidis klajā jaunu, šim notikumam veltītu pastmarku, ko svītinu dienā ikviens interesents varēja iegādāties Stāmerienas dzelzceļa stacijā. "Latvijas Pasta" Vērtzīmju un filatēlijas departamenta direktors Edmunds Bebris (no kreisās), prezentējot jubilejas dāvanu, uzsvēra, ka pastmarka izdota 50000 lielā tirāžā, tādēļ nesis gan bānīša, gan Gulbenes, Stāmerienas un Alūksnes vārdu visā pasaulē. Savus sveicienus jubilāram pauða arī pastmarkas autors – mākslinieks Aleksejs

Vārdadienu svīt: Vaira, Vairis, Vera, Vaiva

8.

Svētdiena, 17.septembris

Balvu Novada muzejā Līdz 16.septembrim skatāma Elitas Eglietis personālizstāde "Keramika".

8.septembrī plkst. 14.00-17.00 un 9.septembrī

plkst. 11.00-15.00 meistardarbīnica bērniem ar vecākiem
"Mans tēts var visu", dāvanu veidošanā Tēvu dienai.
Nepieciešamie materiāli būs uz vietas. Dalības maksā – EUR
1.

Balvos

Balvu Centrālajā bibliotēkā skatāma izstāde "Sadarbības
ritmi" – Baltinavas vidusskolas un Balvu sākumskolas audānas
pulciņa dalībnieku darbi. Izstādi būs iespējams apskatīt līdz
30.septembrim.

14. septembrī plkst. 19.00 Balvu Kulturas un atpietas
centrā Valmieras teātra viesizrāde "Labie cilvēki". *Lomās: Elīna
Vāne, Aigars Apinis, Dace Evers vai Māra Mennika, Rihards
Jakovels, Dīāna Krista Staiceka, Baiba Valante.* Ieejas maksā –
EUR 18, EUR 20 un EUR 22.

Baltinavā

14.septembrī plkst. 11.00 kultūras namā atlās pasā-
kumu "Grāmatu svētki Baltinavā", bet **plkst. 11.30** ikviensam
interesentam būs iespējams Baltinavas vidusskolā tikties ar
brīnišķīgiem autoriem – Eviu Gulbi, Agnesi Alzpurieti, Arilitu
Laini, Aivaru Klavi un Viju Laganovsku.

16.septembrī plkst. 15.00 kultūras namā veltijums
senioriem – amatierētāra "Palādās" izrāde "Ontans i
vampiri". Ieejas maksā – ziedojuši EUR 1, senioriem (55+) –
bez maksas. Ipaši tiek aicināti Baltinavas pagasta seniori, bet
pietiekties iespējams arī no citiem pagastiem. Senioriem vietas
tiks rezervētas. Lūgums senioriem pieteikties izrādes
apmeklējumam līdz 11.septembrim, zvanot pa tālr. 25440099.

Bērzpilī

Līdz 1.oktobrim sajetu namā apskatāma novadnieces
Matildes Gustes austu linu dīvju izstāde. Izstāde skatāma
darba dienās vai lepiņķi zvanot pa tālr. 26518493, kveta.

Briežuciemā

16.septembrī plkst. 9.00 ainaviski tematiskā parka
teritorijā rudens tirdziņš.

Izstāde tautas namā – Ilgas Oplūcānes un Katrīnas Redas
saulespusi arkādinīšu kolekcija. *Par apmeklējuma laiku vēlams
iepriekš sazināties ar Zitu, tālr. 25444621.*

Lazdukalnā

15.septembrī plkst. 22.00 sajetu namā šāgerballe "Labi
strādā, labi atpūtī!" kopā ar grupām "Sokrāta brīvdienas",
"Ginc & ES" un Jāni Krūminu no grupas "Apvedceļš". Ieejas
maksā līdz plkst. 23.00 – EUR 7, vēlāk – EUR 10.

Rugājos

uz 24.septembra plkst. 12.00 Augustovas svētās Elizabethes
Romas katoļu baznīcā Mise. Pēc Mises koncerts "Harmonijas
atgriežas baznīcā". Piedāļā dziedošā Kīsu ģimene no Rēzeknes
(restaurētā, gadsimtu "vecā" harmononija iesvētīšana, un uz tā
spēles ērģeļniece Guna Kise).

Skilbēnos

16.septembrī plkst. 18.00 Nemateriālās kultūras manto-
juma centrā "Upīte" 22. Meilys aīju i dzīšmu festivalis "Upītes
spēles ērģeļniece Guna Kise).

TV24

No plkst. 14.00 līdz 16.00 Žiguru bibliotēkā iespējams
orientēšanās sacensības, apbalvošana, silta tēja no bledribas
– "Virca".

TV3

No plkst. 13.00 dažādās Žiguru vietās iespējams izmiantot
lāzerītā, piepūšamo atrakciju un zirgu izjādes pakalpojumus.

TV 3

No plkst. 14.00 līdz 17.00 Žiguru bibliotēkai iespējams
skatāma Annas Āzes mežā ekspozīcija.

TV 4

No plkst. 14.00 līdz 17.00 Žiguru MRS stāvaukumā
aplūkojama mežzīstrādes traktortehnika.

TV 7

Pārapublicēšanas gadījumā "Vaduguns" atsauce obligāta

TV 7

no 11. līdz 17.septembrim

Pirmdiena, 11.septembris

Vārdadienu svin:
Sigita, Signīja

LTV 1	LTV 2	LTV 3	TV 3	TV 24	LTV 7	TV 3 Life	TV3 Life	ReTV	TV24	LTV 1	Vārdadienu svin: Sigita, Signīja
5.20 "Nacionāle dārgumi. 100 g kulturas".	16.50 "Dosimies ceļojumā! japāna, Hajaao Mijadža-ki". Dok, filmu cikls.	19.10 "Bez tabu". 20.00 "TV3 ziņas".	14.00 "Radio Svoboda: par svārīgo Krievijā un pasaukē". Atk.	19.10 "Kulinārijas raidijums. 14.00 "Latvijas sirdsdzīsma".	11.00 "Zemes stāsti". Atk.	5.00 "Latvijas sirdsdzīsma".	15.00 "Nedēļa P.S.". Detektīvseriāls.	9.05 "Mīla vīnadarzā". Romantiska dārma.	5.10 "Gaidām ciemos!"		
6.00 "Latvijas valsts himna".	16.45 "Dosimies ceļojumā! japāna, samuraji". Dok,	20.45 "Degpunktā 13.". Dok, filmu cikls.	20.45 "TV3 ziņas". Atk.	20.45 "Latvijas futbola vīrligas spēle". Tieši.	12.40 "Policijas iecirknis 31 2.". Detektīvseriāls.	15.00 "Brūnumus". Melodrāma.	11.05 "Bīriņums". Melodrāma.	11.05 "Brūnumus". Melodrāma.	6.00 "Āzija 360°".		
6.03 "Dzīrdi balsis ar Kārli Kazaku". Atk.	17.00 "Setengeti līdzenuums 3". Dok, filmu cikls.	21.05 "Cīlvekstāsti Latvijai". Dok.	21.05 "Nemilētie. Nolentie 6". Seriāls.	17.00 "Dienas personība". Atk.	16.45 "Dienas personība". Atk.	15.50 "Latvijas futbola vīrligas spēle". Tieši.	13.20 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	8.00 "Mēs ar brāli – kolosālī"	8.00 "Mēs ar brāli – kolosālī"		
6.30 "Rita Panorāma".	17.55 "Policijas iecirknis 31 2".	21.10 "Nemilētie. Nolentie 6". Seriāls.	17.55 "Dienas personība". Atk.	17.00 "Dienas personība". Atk.	16.30 "Zīnu Top".	19.00 "Aizliegtais papēriens". Atk.	17.20 "Noslepkums 101". Nāda sēkla".	8.30 "Būt Ogres novadā".	8.30 "Būt Ogres novadā".		
8.35 "Milas vīceulis 18". Seriāls.	18.00 "Dosiņies ceļojumā! Japāna, Taniguchi".	21.15 "Nemilētie. Nolentie 6". Seriāls.	18.00 "Dosiņies ceļojumā! Japāna, Taniguchi".	18.30 "Uz īnijas". Atk.	17.00 "Preses klubs".	19.00 "Aizliegtā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	17.20 "Noslepkums 101". Nāda sēkla".	9.00 "Trīšanās vieta. Vārnieras novads".	9.00 "Trīšanās vieta. Vārnieras novads".		
9.30 "Sējas mājas".	18.55 "Dzīlīgais papēriens".	21.20 "Nemilētie. Nolentie 6". Seriāls.	18.55 "Dzīlīgais papēriens".	19.00 "Dienas personība". Atk.	18.30 "Uz īnijas". Atk.	19.00 "Rozamunde Pičere". Kā noburta".	17.30 "Dienas personība". Atk.	10.00 "Latvijas stāsti".	10.00 "Latvijas stāsti".		
10.30 "Alpu dakteris 16".	20.00 "Panoramā".	21.25 "Nemilētie. Nolentie 6". Seriāls.	20.00 "Panoramā".	19.30 "Dosiņies ceļojumā! Japāna, Taniguchi".	19.30 "Dosiņies ceļojumā! Japāna, Taniguchi".	19.30 "Dosiņies ceļojumā! Japāna, Taniguchi".	17.30 "Dienas personība". Atk.	10.50 "Gaidām ciemos!".	10.50 "Gaidām ciemos!".		
11.15 "Lielais Indriķis".	20.30 "Autozījas 14". Latvijas filma.	21.30 "Nemilētie. Nolentie 6". Seriāls.	20.30 "Autozījas 14". Latvijas filma.	20.30 "Dienas personība". Atk.	20.30 "Dienas personība". Atk.	20.30 "Dienas personība". Atk.	11.00 "Ar kādam pa mājām". Arīmā".	11.00 "Ar kādam pa mājām". Arīmā".	11.00 "Ar kādam pa mājām". Arīmā".		
12.35 "Kreilis un Lauva". Dok.	21.35 "Latvijas sirdsdzīsma".	21.35 "Nemilētie. Nolentie 6". Seriāls.	21.35 "Latvijas sirdsdzīsma".	21.35 "Latvijas sirdsdzīsma".	21.35 "Latvijas sirdsdzīsma".	21.35 "Latvijas sirdsdzīsma".	12.30 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	9.30 "Latvijas stāsti".	9.30 "Latvijas stāsti".	9.30 "Latvijas stāsti".	
13.35 "Daudz laimes, jubilār!".	22.50 "Drosmīgie". Seriāls.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	22.50 "Drosmīgie". Seriāls.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	13.20 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	8.30 "Smurfi". Anim. seriāls.	8.30 "Smurfi". Anim. seriāls.	8.30 "Smurfi". Anim. seriāls.	
14.15 "Latvijas sirdsdzīsma".	23.50 "Autozījas 14". Latvijas filma.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	23.50 "Autozījas 14". Latvijas filma.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	13.10 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	
15.15 "Krustpunktā".	20.00 "Dosiņies ceļojumā! Japāna, Taniguchi".	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	20.00 "Dosiņies ceļojumā! Japāna, Taniguchi".	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	13.00 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	
16.10 "Sējas mājas".	21.00 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.00 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	12.30 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	
17.10 "Milas vīceulis 18". Seriāls.	22.00 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	22.00 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	12.30 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	
18.30 "Dzīlīgais papēriens".	23.50 "Autozījas 14". Latvijas filma.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	23.50 "Autozījas 14". Latvijas filma.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	12.30 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	
20.00 "Panoramā".	24.00 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	24.00 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	12.30 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	
20.37 "Sodienas jautājums".	24.50 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	24.50 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	12.30 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	
21.10 "TV.I.P.– Veiksmē. Intuīcija".	25.00 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	25.00 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	12.30 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	
Prāts".	25.50 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	25.50 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	12.30 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	
21.55 "Sporta studija".	26.00 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	26.00 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	12.30 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	
22.40 "Nakts ziņas".	26.50 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	26.50 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	12.30 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	
22.55 "Kulturdēva".	27.00 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	27.00 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	12.30 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	
23.50 "Daudz laimes, jubilār!".	27.50 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	27.50 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	12.30 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	
0.30 "Aktuālā intervīja".	28.00 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	28.00 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	12.30 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	
1.20 "De facto".	28.50 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	28.50 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	12.30 "Izmeklētā Šķirnāša". Romantiska Helēna Dorna.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	9.15 "Bardaks bēnītojus". Raid.	
1.55 "Mēlu laboratorija".	29.00 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitātes šovs.	29.00 "Dienas personība". Atk.	21.45 "Saimnieks meklē sievu 7". Realitā							

Piektdiena, 15.septembris

Vārdadienu svīn: Gunvaldis, Gunvaris, Sandra, Sondra

Otrdiena, 12.septembris

Vārdadienu svīn: Erna, Eva, Evita

LTV 1   5.05 "Kultūrdeva". Atk.   6.00 "Latvijas valsts himna".   6.02 "Ceturtdiņa studija". Atk.   6.30 "Rita Panorāma".   8.35 "Divi vienā". Seriāls.   9.30 "Sēšas māsas". Seriāls.   10.30 "Alpu dakteris 16". Seriāls.   11.15 "Ražotis Vaciā". Deutsche Welle žurnāls".   12.10 "V.I.P. – Veiksmes. Intuīcija. Prāts". Atk.   12.50 "Kas noteik Latvijā?". Atk.   14.20 "Dzirdi balsis ar Kārli Kazāku". Atk.   14.50 "Sodienas jautājums".   15.10 "Krustpunktā".   16.05 "Sēšas māsas". Seriāls.   17.05 "Divi vienā". Seriāls.   18.00 "Dienas ziņas".   18.50 "Gudrs, vēl gudrāks". Atk.   20.00 "Panorāma".   20.50 "Kultūršoks".   21.45 "Nāve par paradīzē 12".   22.40 "Viens otram".   23.05 "Nakts ziņas".   23.20 "Mīsdomes slepakivbas 8". Detektīvseriāls.   23.30 "Pasauļes panorāma".   23.40 "Latvijas meistrasackstes pludmales volejbolā". Atk.   4.50 "Kultūršoks". Atk.   16.50 "Dosiemis celojumā! Meksika, teikta". Dok. filmu cikls.   17.00 "Dosiemis celojumā! Māriūcija, Pol's un Vižinīja". Dok. filmu cikls.   17.05 "Globalizācija, un mēs. Deutsche Welle žurnāls".   17.35 "Ražotis Vaciā. Deutsche Welle žurnāls".   18.05 "Policejas iecirknis 31".   19.00 "Šovakar. RUS.LSM.LV ziņas".   19.30 "Zōsu gane". Pasaku filma.   20.00 "Alpu dakteris 16". Seriāls.   21.00 "Nedēļa. P.S".   22.00 "Uz linijas". Atk.   22.30 "Uz linijas". Atk.   23.00 "Preses klub's". Atk.   24.00 "Nedēļa. P.S".   25.00 "Uz linijas". Atk.   26.00 "Uz linijas". Atk.   27.00 "Uz linijas". Atk.   28.00 "Uz linijas". Atk.   29.00 "Uz linijas". Atk.   30.00 "Uz linijas". Atk.   31.00 "Uz linijas". Atk.   32.00 "Uz linijas". Atk.   33.00 "Uz linijas". Atk.   34.00 "Uz linijas". Atk.   35.00 "Uz linijas". Atk.   36.00 "Uz linijas". Atk.   37.00 "Uz linijas". Atk.   38.00 "Uz linijas". Atk.   39.00 "Uz linijas". Atk.   40.00 "Uz linijas". Atk.   41.00 "Uz linijas". Atk.   42.00 "Uz linijas". Atk.   43.00 "Uz linijas". Atk.   44.00 "Uz linijas". Atk.   45.00 "Uz linijas". Atk.   46.00 "Uz linijas". Atk.   47.00 "Uz linijas". Atk.   48.00 "Uz linijas". Atk.   49.00 "Uz linijas". Atk.   50.00 "Uz linijas". Atk.   51.00 "Uz linijas". Atk.   52.00 "Uz linijas". Atk.   53.00 "Uz linijas". Atk.   54.00 "Uz linijas". Atk.   55.00 "Uz linijas". Atk.   56.00 "Uz linijas". Atk.   57.00 "Uz linijas". Atk.   58.00 "Uz linijas". Atk.   59.00 "Uz linijas". Atk.   60.00 "Uz linijas". Atk.   61.00 "Uz linijas". Atk.   62.00 "Uz linijas". Atk.   63.00 "Uz linijas". Atk.   64.00 "Uz linijas". Atk.   65.00 "Uz linijas". Atk.   66.00 "Uz linijas". Atk.   67.00 "Uz linijas". Atk.   68.00 "Uz linijas". Atk.   69.00 "Uz linijas". Atk.   70.00 "Uz linijas". Atk.   71.00 "Uz linijas". Atk.   72.00 "Uz linijas". Atk.   73.00 "Uz linijas". Atk.   74.00 "Uz linijas". Atk.   75.00 "Uz linijas". Atk.   76.00 "Uz linijas". Atk.   77.00 "Uz linijas". Atk.   78.00 "Uz linijas". Atk.   79.00 "Uz linijas". Atk.   80.00 "Uz linijas". Atk.   81.00 "Uz linijas". Atk.   82.00 "Uz linijas". Atk.   83.00 "Uz linijas". Atk.   84.00 "Uz linijas". Atk.   85.00 "Uz linijas". Atk.   86.00 "Uz linijas". Atk.   87.00 "Uz linijas". Atk.   88.00 "Uz linijas". Atk.   89.00 "Uz linijas". Atk.   90.00 "Uz linijas". Atk.   91.00 "Uz linijas". Atk.   92.00 "Uz linijas". Atk.   93.00 "Uz linijas". Atk.   94.00 "Uz linijas". Atk.   95.00 "Uz linijas". Atk.   96.00 "Uz linijas". Atk.   97.00 "Uz linijas". Atk.   98.00 "Uz linijas". Atk.   99.00 "Uz linijas". Atk.   100.00 "Uz linijas". Atk.   101.00 "Uz linijas". Atk.   102.00 "Uz linijas". Atk.   103.00 "Uz linijas". Atk.   104.00 "Uz linijas". Atk.   105.00 "Uz linijas". Atk.   106.00 "Uz linijas". Atk.   107.00 "Uz linijas". Atk.   108.00 "Uz linijas". Atk.   109.00 "Uz linijas". Atk.   110.00 "Uz linijas". Atk.   111.00 "Uz linijas". Atk.   112.00 "Uz linijas". Atk.   113.00 "Uz linijas". Atk.   114.00 "Uz linijas". Atk.   115.00 "Uz linijas". Atk.   116.00 "Uz linijas". Atk.   117.00 "Uz linijas". Atk.   118.00 "Uz linijas". Atk.   119.00 "Uz linijas". Atk.   120.00 "Uz linijas". Atk.   121.00 "Uz linijas". Atk.   122.00 "Uz linijas". Atk.   123.00 "Uz linijas". Atk.   124.00 "Uz linijas". Atk.   125.00 "Uz linijas". Atk.   126.00 "Uz linijas". Atk.   127.00 "Uz linijas". Atk.   128.00 "Uz linijas". Atk.   129.00 "Uz linijas". Atk.   130.00 "Uz linijas". Atk.   131.00 "Uz linijas". Atk.   132.00 "Uz linijas". Atk.   133.00 "Uz linijas". Atk.   134.00 "Uz linijas". Atk.   135.00 "Uz linijas". Atk.   136.00 "Uz linijas". Atk.   137.00 "Uz linijas". Atk.   138.00 "Uz linijas". Atk.   139.00 "Uz linijas". Atk.   140.00 "Uz linijas". Atk.   141.00 "Uz linijas". Atk.   142.00 "Uz linijas". Atk.   143.00 "Uz linijas". Atk.   144.00 "Uz linijas". Atk.   145.00 "Uz linijas". Atk.   146.00 "Uz linijas". Atk.   147.00 "Uz linijas". Atk.   148.00 "Uz linijas". Atk.   149.00 "Uz linijas". Atk.   150.00 "Uz linijas". Atk.   151.00 "Uz linijas". Atk.   152.00 "Uz linijas". Atk.   153.00 "Uz linijas". Atk.   154.00 "Uz linijas". Atk.   155.00 "Uz linijas". Atk.   156.00 "Uz linijas". Atk.   157.00 "Uz linijas". Atk.   158.00 "Uz linijas". Atk.   159.00 "Uz linijas". Atk.   160.00 "Uz linijas". Atk.   161.00 "Uz linijas". Atk.   162.00 "Uz linijas". Atk.   163.00 "Uz linijas". Atk.   164.00 "Uz linijas". Atk.   165.00 "Uz linijas". Atk.   166.00 "Uz linijas". Atk.   167.00 "Uz linijas". Atk.   168.00 "Uz linijas". Atk.   169.00 "Uz linijas". Atk.   170.00 "Uz linijas". Atk.   171.00 "Uz linijas". Atk.   172.00 "Uz linijas". Atk.   173.00 "Uz linijas". Atk.   174.00 "Uz linijas". Atk.   175.00 "Uz linijas". Atk.   176.00 "Uz linijas". Atk.   177.00 "Uz linijas". Atk.   178.00 "Uz linijas". Atk.   179.00 "Uz linijas". Atk.   180.00 "Uz linijas". Atk.   181.00 "Uz linijas". Atk.   182.00 "Uz linijas". Atk.   183.00 "Uz linijas". Atk.   184.00 "Uz linijas". Atk.   185.00 "Uz linijas". Atk.   186.00 "Uz linijas". Atk.   187.00 "Uz linijas". Atk.   188.00 "Uz linijas". Atk.   189.00 "Uz linijas". Atk.   190.00 "Uz linijas". Atk.   191.00 "Uz linijas". Atk.   192.00 "Uz linijas". Atk.   193.00 "Uz linijas". Atk.   194.00 "Uz linijas". Atk.   195.00 "Uz linijas". Atk.   196.00 "Uz linijas". Atk.   197.00 "Uz linijas". Atk.   198.00 "Uz linijas". Atk.   199.00 "Uz linijas". Atk.   200.00 "Uz linijas". Atk.   201.00 "Uz linijas". Atk.   202.00 "Uz linijas". Atk.   203.00 "Uz linijas". Atk.   204.00 "Uz linijas". Atk.   205.00 "Uz linijas". Atk.   206.00 "Uz linijas". Atk.   207.00 "Uz linijas". Atk.   208.00 "Uz linijas". Atk.   209.00 "Uz linijas". Atk.   210.00 "Uz linijas". Atk.   211.00 "Uz linijas". Atk.   212.00 "Uz linijas". Atk.   213.00 "Uz linijas". Atk.   214.00 "Uz linijas". Atk.   215.00 "Uz linijas". Atk.   216.00 "Uz linijas". Atk.   217.00 "Uz linijas". Atk.   218.00 "Uz linijas". Atk.   219.00 "Uz linijas". Atk.   220.00 "Uz linijas". Atk.   221.00 "Uz linijas". Atk.   222.00 "Uz linijas". Atk.   223.00 "Uz linijas". Atk.   224.00 "Uz linijas". Atk.   225.00 "Uz linijas". Atk.   226.00 "Uz linijas". Atk.   227.00 "Uz linijas". Atk.   228.00 "Uz linijas". Atk.   229.00 "Uz linijas". Atk.   230.00 "Uz linijas". Atk.   231.00 "Uz linijas". Atk.   232.00 "Uz linijas". Atk.   233.00 "Uz linijas". Atk.   234.00 "Uz linijas". Atk.   235.00 "Uz linijas". Atk.   236.00 "Uz linijas". Atk.   237.00 "Uz linijas". Atk.   238.00 "Uz linijas". Atk.   239.00 "Uz linijas". Atk.   240.00 "Uz linijas". Atk.   241.00 "Uz linijas". Atk.   242.00 "Uz linijas". Atk.   243.00 "Uz linijas". Atk.   244.00 "Uz linijas". Atk.   245.00 "Uz linijas". Atk.   246.00 "Uz linijas". Atk.   247.00 "Uz linijas". Atk.   248.00 "Uz linijas". Atk.   249.00 "Uz linijas". Atk.   250.00 "Uz linijas". Atk.   251.00 "Uz linijas". Atk.   252.00 "Uz linijas". Atk.   253.00 "Uz linijas". Atk.   254.00 "Uz linijas". Atk.   255.00 "Uz linijas". Atk.   256.00 "Uz linijas". Atk.   257.00 "Uz linijas". Atk.   258.00 "Uz linijas". Atk.   259.00 "Uz linijas". Atk.   260.00 "Uz linijas". Atk.   261.00 "Uz linijas". Atk.   262.00 "Uz linijas". Atk.   263.00 "Uz linijas". Atk.   264.00 "Uz linijas". Atk.   265.00 "Uz linijas". Atk.   266.00 "Uz linijas". Atk.   267.00 "Uz linijas". Atk.   268.00 "Uz linijas". Atk.   269.00 "Uz linijas". Atk.   270.00 "Uz linijas". Atk.   271.00 "Uz linijas". Atk.   272.00 "Uz linijas". Atk.   273.00 "Uz linijas". Atk.   274.00 "Uz linijas". Atk.   275.00 "Uz linijas". Atk.   276.00 "Uz linijas". Atk.   277.00 "Uz linijas". Atk.   278.00 "Uz linijas". Atk.   279.00 "Uz linijas". Atk.   280.00 "Uz linijas". Atk.   281.00 "Uz linijas". Atk.   282.00 "Uz linijas". Atk.   283.00 "Uz linijas". Atk.   284.00 "Uz linijas". Atk.   285.00 "Uz linijas". Atk.   286.00 "Uz linijas". Atk.   287.00 "Uz linijas". Atk.   288.00 "Uz linijas". Atk.   289.00 "Uz linijas". Atk.   290.00 "Uz linijas". Atk.   291.00 "Uz linijas". Atk.   292.00 "Uz linijas". Atk.   293.00 "Uz linijas". Atk.   294.00 "Uz linijas". Atk.   295.00 "Uz linijas". Atk.   296.00 "Uz linijas". Atk.   297.00 "Uz linijas". Atk.   298.00 "Uz linijas". Atk.   299.00 "Uz linijas". Atk.   300.00 "Uz linijas". Atk.   301.00 "Uz linijas". Atk.   302.00 "Uz linijas". Atk.   303.00 "Uz linijas". Atk.   304.00 "Uz linijas". Atk.   305.00 "Uz linijas". Atk.   306.00 "Uz linijas". Atk.   307.00 "Uz linijas". Atk.   308.00 "Uz linijas". Atk.   309.00 "Uz linijas". Atk.   310.00 "Uz linijas". Atk.   311.00 "Uz linijas". Atk.   312.00 "Uz linijas". Atk.   313.00 "Uz linijas". Atk.   314.00 "Uz linijas". Atk.   315.00 "Uz linijas". Atk.   316.00 "Uz linijas". Atk.   317.00 "Uz linijas". Atk.   318.00 "Uz linijas". Atk.   319.00 "Uz linijas". Atk.   320.00 "Uz linijas". Atk.   321.00 "Uz linijas". Atk.   322.00 "Uz linijas". Atk.   323.00 "Uz linijas". Atk.   324.00 "Uz linijas". Atk.   325.00 "Uz linijas". Atk.   326.00 "Uz linijas". Atk.   327.00 "Uz linijas". Atk.   328.00 "Uz linijas". Atk.   329.00 "Uz linijas". Atk.   330.00 "Uz linijas". Atk.   331.00 "Uz linijas". Atk.   332.00 "Uz linijas". Atk.   333.00 "Uz linijas". Atk.   334.00 "Uz linijas". Atk.   335.00 "Uz linijas". Atk.   336.00 "Uz linijas". Atk.   337.00 "Uz linijas". Atk.   338.00 "Uz linijas". Atk.   339.00 "Uz linijas". Atk.   340.00 "Uz linijas". Atk.   341.00 "Uz linijas". Atk.   342.00 "Uz linijas". Atk.   343.00 "Uz linijas". Atk.   344.00 "Uz linijas". Atk.   345.00 "Uz linijas". Atk.   346.00 "Uz linijas". Atk.   347.00 "Uz linijas". Atk.   348.00 "Uz linijas". Atk.   349.00 "Uz linijas". Atk.   350.00 "Uz linijas". Atk.   351.00 "Uz linijas". Atk.   352.00 "Uz linijas". Atk.   353.00 "Uz linijas". Atk.   354.00 "Uz linijas". Atk.   355.00 "Uz lin

Trešdiena, 13.septembris

Vārdadienu svīn:
Iza, Izabella

LTV 1	LTV 2	LTV 3	LTV 4	LTV 5	LTV 6	LTV 7	LTV 8	LTV 9	LTV 10	LTV 11	LTV 12	LTV 13	LTV 14	LTV 15		
5.05 "Literatūre". Atk.	16.20 "Dosimies ceļojumā!	20.00 "TV3 ziņas".	19.00 "Aktuālais par kara-	5.30 "Sājutī Latgali!" Atk.	16.50 "Dosimies ceļojumā!	20.00 "TV3 ziņas".	20.45 "Degpunktā 13".	5.30 "Sājutī Latgali!" Atk.	16.30 "Zinu Top".	20.00 "TV3 ziņas".	20.45 "Degpunktā 13".	16.30 "Zinu Top".	17.00 "Preses klubs".	17.00 "Preses klubs".		
6.00 "Latvijas valsts himna".	20.45 "Nemilētie. Nolemtie 6".	20.00 "Vēlais ar Streipu".	20.00 "Vēlais ar Streipu".	6.00 "Latvijas valsts himna".	21.10 "Nemilētie. Nolemtie 6".	20.00 "Vēlais ar Streipu".	21.10 "Nemilētie. Nolemtie 6".	6.00 "Latvijas valsts himna".	21.10 "Nemilētie. Nolemtie 6".	20.00 "Vēlais ar Streipu".	21.10 "Nemilētie. Nolemtie 6".	18.30 "Uz linijas".	18.30 "Uz linijas".	17.00 "Preses klubs".	17.00 "Preses klubs".	
6.02 "Ceturta studija". Atk.	16.35 "Dosimies ceļojumā!	20.30 "Šēpavārs. Uz linijas".	20.30 "Šēpavārs. Uz linijas".	6.02 "Ceturta studija". Atk.	17.05 "Baikaru garsā ekspe-	21.00 "Naudas cena".	21.00 "Naudas cena".	6.02 "Ceturta studija". Atk.	21.50 "Zebra 7".	21.00 "Naudas cena".	21.00 "Naudas cena".	18.30 "Uz linijas".	18.30 "Uz linijas".	17.00 "Preses klubs".	17.00 "Preses klubs".	
6.30 "Rīta Panorāma".	22.45 "Likums un kārtība; orga-	21.00 "Naudas cena".	21.00 "Naudas cena".	6.30 "Rīta Panorāma".	22.45 "Likums un kārtība; orga-	22.00 "Uz linijas". Atk.	22.00 "Uz linijas". Atk.	6.30 "Rīta Panorāma".	22.50 "Tunelis 3". Seriāls.	22.00 "Uz linijas". Atk.	22.00 "Uz linijas". Atk.	20.00 "Vēlais ar Streipu".	20.00 "Vēlais ar Streipu".	19.00 "Vēlais ar Streipu".	19.00 "Vēlais ar Streipu".	
6.35 "Milas viesulis 18". Seriāls.	9.30 "Sēcas māsas". Seriāls.	16.50 "Dosimies ceļojumā!	16.50 "Dosimies ceļojumā!	6.35 "Milas viesulis 18". Seriāls.	9.30 "Sēcas māsas". Seriāls.	16.50 "Dosimies ceļojumā!	16.50 "Dosimies ceļojumā!	6.35 "Milas viesulis 18". Seriāls.	10.30 "Alpu dakteris 16". Seriāls.	16.50 "Dosimies ceļojumā!	16.50 "Dosimies ceļojumā!	18.05 "Policijas iecirknis 31 2".	18.05 "Policijas iecirknis 31 2".	17.00 "Preses klubs".	17.00 "Preses klubs".	
9.30 "Sēcas māsas". Seriāls.	10.30 "Alpu dakteris 16". Seriāls.	17.05 "Noliktava nr. 13 2".	17.05 "Noliktava nr. 13 2".	9.30 "Sēcas māsas". Seriāls.	10.30 "Alpu dakteris 16". Seriāls.	17.15 "Anglijas premjerlīgas	17.15 "Anglijas premjerlīgas	9.30 "Sēcas māsas". Seriāls.	11.15 "Province". Atk.	17.15 "Anglijas premjerlīgas	17.15 "Anglijas premjerlīgas	18.05 "UgunsGrēks 12". Seriāls.	18.05 "UgunsGrēks 12". Seriāls.	18.00 "Sēcas māsas". Seriāls.	18.00 "Sēcas māsas". Seriāls.	
10.30 "Alpu dakteris 16". Seriāls.	11.15 "Province". Atk.	18.00 "Gētspunkta".	18.00 "Gētspunkta".	10.30 "Alpu dakteris 16". Seriāls.	11.15 "Province". Atk.	18.00 "Gētspunkta".	18.00 "Gētspunkta".	10.30 "Alpu dakteris 16". Seriāls.	12.15 "Teatris.zip".	18.00 "Gētspunkta".	18.00 "Gētspunkta".	18.05 "UgunsGrēks 12".	18.05 "UgunsGrēks 12".	18.00 "Sēcas māsas". Seriāls.	18.00 "Sēcas māsas". Seriāls.	
11.15 "Province". Atk.	12.15 "Teatris.zip".	13.55 "Aculiecinieks". Atk.	13.55 "Aculiecinieks". Atk.	11.15 "Province". Atk.	12.15 "Teatris.zip".	13.55 "Sodienas jautājums".	13.55 "Sodienas jautājums".	11.15 "Province". Atk.	13.25 "Dzirdi balsis ar Karli Kazāku". Atk.	13.55 "Sodienas jautājums".	13.55 "Sodienas jautājums".	18.05 "Sovakar. RUS.LSM.LV".	18.05 "Sovakar. RUS.LSM.LV".	18.00 "Sēcas māsas". Seriāls.	18.00 "Sēcas māsas". Seriāls.	
12.15 "Teatris.zip".	13.25 "Dzirdi balsis ar Karli Kazāku". Atk.	14.20 "De facto". Atk.	14.20 "De facto". Atk.	12.15 "Teatris.zip".	13.25 "Dzirdi balsis ar Karli Kazāku". Atk.	14.20 "De facto". Atk.	14.20 "De facto". Atk.	12.15 "Teatris.zip".	15.15 "Krustpunkta".	14.20 "De facto". Atk.	14.20 "De facto". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	22.30 "Vēlais ar Streipu".	22.00 "Uz linijas". Atk.	22.00 "Uz linijas". Atk.	
13.25 "Dzirdi balsis ar Karli Kazāku". Atk.	14.20 "De facto". Atk.	14.45 "Sodienas jautājums".	14.45 "Sodienas jautājums".	13.25 "Dzirdi balsis ar Karli Kazāku". Atk.	14.20 "De facto". Atk.	14.45 "Sodienas jautājums".	14.45 "Sodienas jautājums".	13.25 "Dzirdi balsis ar Karli Kazāku". Atk.	15.15 "Krustpunkta".	14.45 "Sodienas jautājums".	14.45 "Sodienas jautājums".	23.00 "Preses klubs". Atk.	23.00 "Preses klubs". Atk.	23.00 "Preses klubs". Atk.	23.00 "Preses klubs". Atk.	
14.20 "De facto". Atk.	15.15 "Krustpunkta".	15.55 "Gētspunkta".	15.55 "Gētspunkta".	14.20 "De facto". Atk.	15.15 "Krustpunkta".	15.55 "Gētspunkta".	15.55 "Gētspunkta".	14.20 "De facto". Atk.	16.10 "Sēcas māsas". Seriāls.	15.55 "Gētspunkta".	15.55 "Gētspunkta".	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	
15.55 "Gētspunkta".	16.10 "Sēcas māsas". Seriāls.	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	15.55 "Gētspunkta".	16.10 "Sēcas māsas". Seriāls.	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	15.55 "Gētspunkta".	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	1.30 "Nacionālo interešu	1.30 "Nacionālo interešu	1.30 "Nacionālo interešu	1.30 "Nacionālo interešu	
16.10 "Sēcas māsas". Seriāls.	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	16.10 "Sēcas māsas". Seriāls.	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	16.10 "Sēcas māsas". Seriāls.	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	2.30 "Preses klubs". Atk.	2.30 "Preses klubs". Atk.	2.30 "Preses klubs". Atk.	2.30 "Preses klubs". Atk.	
17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	18.00 "Gētspunkta".	18.00 "Gētspunkta".	18.00 "Gētspunkta".	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	18.00 "Gētspunkta".	18.00 "Gētspunkta".	18.00 "Gētspunkta".	17.10 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	19.00 "Sōvākar. RUS.LSM.LV".	18.00 "Gētspunkta".	18.00 "Gētspunkta".	18.00 "Gētspunkta".	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-
18.00 "Gētspunkta".	19.00 "Sōvākar. RUS.LSM.LV".	19.00 "Sōvākar. RUS.LSM.LV".	19.00 "Sōvākar. RUS.LSM.LV".	18.00 "Gētspunkta".	19.00 "Sōvākar. RUS.LSM.LV".	19.00 "Sōvākar. RUS.LSM.LV".	19.00 "Sōvākar. RUS.LSM.LV".	18.00 "Gētspunkta".	19.00 "Sōvākar. RUS.LSM.LV".	19.00 "Sōvākar. RUS.LSM.LV".	19.00 "Sōvākar. RUS.LSM.LV".	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	
19.00 "Sōvākar. RUS.LSM.LV".	20.00 "Dosimies ceļojumā!	20.00 "Dosimies ceļojumā!	20.00 "Dosimies ceļojumā!	19.00 "Sōvākar. RUS.LSM.LV".	20.00 "Dosimies ceļojumā!	20.00 "Dosimies ceļojumā!	20.00 "Dosimies ceļojumā!	19.00 "Sōvākar. RUS.LSM.LV".	20.00 "Dosimies ceļojumā!	19.00 "Sōvākar. RUS.LSM.LV".	19.00 "Sōvākar. RUS.LSM.LV".	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	
20.00 "Dosimies ceļojumā!".	21.00 "Naudas cena".	21.00 "Naudas cena".	21.00 "Naudas cena".	20.00 "Dosimies ceļojumā!".	21.00 "Naudas cena".	21.00 "Naudas cena".	21.00 "Naudas cena".	20.00 "Dosimies ceļojumā!".	21.00 "Naudas cena".	20.00 "Dosimies ceļojumā!".	20.00 "Dosimies ceļojumā!".	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	
21.00 "Naudas cena".	22.00 "Uz linijas". Atk.	22.00 "Uz linijas". Atk.	22.00 "Uz linijas". Atk.	21.00 "Naudas cena".	22.00 "Uz linijas". Atk.	22.00 "Uz linijas". Atk.	22.00 "Uz linijas". Atk.	21.00 "Naudas cena".	22.00 "Uz linijas". Atk.	21.00 "Naudas cena".	21.00 "Naudas cena".	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	
22.00 "Uz linijas". Atk.	23.00 "Preses klubs". Atk.	23.00 "Preses klubs". Atk.	23.00 "Preses klubs". Atk.	22.00 "Uz linijas". Atk.	23.00 "Preses klubs". Atk.	23.00 "Preses klubs". Atk.	23.00 "Preses klubs". Atk.	22.00 "Uz linijas". Atk.	23.00 "Preses klubs". Atk.	22.00 "Uz linijas". Atk.	22.00 "Uz linijas". Atk.	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	
23.00 "Preses klubs". Atk.	24.00 "Uz linijas". Atk.	24.00 "Uz linijas". Atk.	24.00 "Uz linijas". Atk.	23.00 "Preses klubs". Atk.	24.00 "Uz linijas". Atk.	24.00 "Uz linijas". Atk.	24.00 "Uz linijas". Atk.	23.00 "Preses klubs". Atk.	24.00 "Uz linijas". Atk.	23.00 "Preses klubs". Atk.	23.00 "Preses klubs". Atk.	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	
24.00 "Uz linijas". Atk.	25.00 "ReTV ziņas". Atk.	25.00 "ReTV ziņas". Atk.	25.00 "ReTV ziņas". Atk.	24.00 "Uz linijas". Atk.	25.00 "ReTV ziņas". Atk.	25.00 "ReTV ziņas". Atk.	25.00 "ReTV ziņas". Atk.	24.00 "Uz linijas". Atk.	25.00 "ReTV ziņas". Atk.	24.00 "Uz linijas". Atk.	24.00 "Uz linijas". Atk.	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	
25.00 "ReTV ziņas". Atk.	26.00 "Dzīvrot ir vērts". Seriāls.	26.00 "Dzīvrot ir vērts". Seriāls.	26.00 "Dzīvrot ir vērts". Seriāls.	25.00 "ReTV ziņas". Atk.	26.00 "Dzīvrot ir vērts". Seriāls.	26.00 "Dzīvrot ir vērts". Seriāls.	26.00 "Dzīvrot ir vērts". Seriāls.	25.00 "ReTV ziņas". Atk.	26.00 "Dzīvrot ir vērts". Seriāls.	25.00 "ReTV ziņas". Atk.	25.00 "ReTV ziņas". Atk.	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	0.30 "Aktuālais par kadarar-	
26.00 "Dzīvrot ir vērts". Seriāls.	27.00 "Dzīvrot ir vērts". Seriāls.	27.00 "Dzīvrot ir vērts". Seriāls.	27.00													

Saruna

Mūs vieno sīkstums

Vai dzelzceļš vieno dažādu tautību cilvēkus, kā tas ietekmē pilsētas ekonomisko attīstību un cik toleranti esam pret cittaautiešiem, kā arī to, kas Gulbeni vieno vai izceļ citu pilsētmāsu vidū, jautājām Gulbenes novada domes priekšsēdētājam ANDIM CAUNĪTĀM.

Septembra sākumā svinējāt Gulbenes-Alūksnes bānīša 120 gadu jubileju. Kāpēc gulbenieši tik ļoti lepojas ar savu bānīti?

– Varam teikt, ka bānītis ir mūsu tūrisma mugurkauls – Baltijā vienīgā reāli funkcionējošā šaursliežu līnija, kas savieno Gulbeni ar Alūksni. Vietējie iedzīvotāji to tiešām ļoti bieži izmanto, piemēram, lai aizbrauktu sakopt tuvinieku kapus Litenē. Kamēr bānītis aizbrauc līdz Alūksnei un atbrauc atpakaļ, viņi visu jau izdarījuši un var braukt mājās. Citi ar bānīti brauc peldēties. Ikdienā pastāv reāla pasažieru plūsma. Protams, tā nav liela, jo arī iedzīvotāju skaits ir sarucis. Bānītis ir ļoti nozīmīgs tūrisma objekts. Ir svarīgi, ka jaunieši, apmeklējot interaktīvo centru "Dzelzceļš un tvaiks", vairāk uzzina par dzelzceļa vēsturi. Mums visiem ir jāzina vēsture, bet jauniešiem jo īpaši.

Gulbenes iedzīvotājiem ir iespēja nedēļu nogalēs ar vilcienu aizbraukt arī uz Rīgu. Cik bieži gulbenieši to izmanto?

– No pirmdienas līdz piektdienai stāvlaukumā pie dzelzceļa stacijas novietotas daudzas automašīnas. Tās atstāj Gulbenes apkārtnei dzīvojošie cilvēki, aizbraucot strādāt uz Rīgu. Nedēļas beigās atgriežoties, viņi ar auto dodas tālāk, uz savām mājām. Diemžēl pagaidām vēl neesam vienojušies, lai vilciens pieturētu Jaungulbenē. Tādēļ Jaungulbenes iedzīvotājiem jābrauc līdz Gulbenei un tad atkal atpakaļ. Dzelzceļu izmanto gan strādājošie, gan studenti un citi jaunieši. Lēnām, bet dzelzceļa pasažieru apgrozījums palielinās.

Kad pats pēdējo reizi braucat ar vilcienu?

– Braucu ar bānīti, nevis ar pasažieru vilcienu. Ar bānīti ļoti patīk vizināties manam jaunākajam dēlam. Bērniem šis vilciens vienmēr ir paticis. Pats pasažieru vilcienu biežāk izmantoju studiju laikos. Kad vēl bija vecā Ieriķu līnija, braucu no Rankas uz Rīgu. Tolaik pēc Lieldieni svētkiem nebija garantijas, ka tiks autobusā, kas brauca no Rīgas. Visbiežāk vietu nebija un varēja palikt, stāvot pieturā. Savukārt vilcienā vienmēr varēja tikt iekšā. Studiju laikā katru dienu braucu no Rīgas uz Jelgavu. Ārzemēs dažreiz izmantoju ātrgaitas vilcienus, bet no Gulbenes līdz Rīgai iepriekšējo reizi braucu, dodoties uz Dziesmu svētkiem.

Savulaik šī dzelzceļa līnija savienoja Gulbeni, kā arī Balvus ar Krieviju. Tagad tā vairs nav. Mainījusies arī politiskā situācija. Tas, ka ar vilcienu vairs nevaram aizbraukt uz Krieviju, pēc Jūsu domām, ir labi vai slīkti?

– Vienmēr esmu teicis, ka ar kaimiņiem vajadzētu uzturēt normālas attiecības. Droši vien tas notiks, kad Krievijā sāks pastāvēt demokrātija un cilvēkiem būs lemšanas tiesības. Nedrīkstam teikt, ka visi krievi vai, piemēram, romu tautības cilvēki, vai arī visi ierēdņi ir vienādi. Ir ļoti daudz labu cilvēku, zinātnieku, literātu arī Krievijā. Nezinu, vai mēs kaut ko iegūtu, ja šobrīd kursētu vilceni uz Krieviju, bet ļoti ceru, ka ar laiku Krievija mainīsies un tur radīsies iespēja pie vadības nākt labiem cilvēkiem, mainot šīs lielvalsts attīstības scenāriju. Šobrīd šis ceļš ved uz nekurieni.

Kā dzelzceļa līnija Riga-Gulbene ietekmē Gulbenes ekonomisko attīstību?

– Šobrīd to vairāk ietekmē lielā nepieciešamība pēc vagoniem. Granulu vešanai, graudu transportam pagājušajā rudēnā nepietika vagonu. Transportējot graudus uz Rīgu ar automašīnu, viena tonna izmaksā aptuveni 15 eiro. Turpretim vedot ar vilcienu – no 4,5 līdz 5 eiro. Tā ir liela starpība. Taču nebija vagonu. Trīs lielajiem uzņēmumiem, kas iepērk graudus, transportēt tos ar automašīnām iznāk ne tikai dārgi, bet arī nevajadzīgi noslogo un bojā auto ceļus. Ar dzelzceļu tas būtu lētāk, bet nav vagonu. Tā pati situācija ir ar minerālmēsliem, tehnoloģisko sāli, ar ko kaisa ielas... Asfaltbetona rūpniecība šķembas ved ar automašīnām, kaut gan līdzās ir dzelzceļa atzars un to varētu pievest vagonos.

Kā risināt vagonu trūkuma problēmu?

– Esam jau runājuši ar Satiksmes ministriju, un ceru, ka drīzumā kaut kas mainīsies. Tas ir līdzīgi kā ar kombainu – pavasarī to būtu gatavs aizdot jebkurš, bet vasaras beigās, saulainā laikā, to nedos neviens. Tāpat ar vagoniem. Tiklidz ir sezonāls pieprasījums, tā visiem vajag.

Balviem nelīdzētu pat vagonu esamība, jo vienkārši vairs nav dzelzceļa. Vai piekrītat, ka Gulbenes uzņēmējdarbību dzelzceļa līnija ieteknē pozitīvi?

– Jebkura infrastruktūra, protams, ir labi. Šobrīd uz Rīgu jābrauc ar likumu caur Pļaviņām, bet, ja būtu atstāta iepriekšējā Ieriķu līnija un no Gulbenes uz Rīgu ar vilcienu varētu aizbraukt divu ar pusi stundu laikā, es taču ar mašīnu uz Rīgu nedzītos. Braucot vilcienu, vari pagulēt, palasīt, nav jāsēž pie stūres. Arī ekonomiski ar auto vienam braukt ir neizdevīgi, turklāt vēl jādomā, kur to Rīgā novietot.

Agrāk, padomju laikā, kad dzelzceļš vēl savienoja ar Krieviju, tas bija nozīmīgs tautu pārvietošanās celjs. Daudzi cittaautieši atbraukuši, šeit arī palika. Cik daudz nacionāla Gulbene ir šobrīd?

– Nevarētu teikt, ka esam ļoti latviski. Agrāk 1.vidusskolā mācījās latviešu, 2.vidusskolā – krievu plūsmas bērni. Taču integrācija ir notikusi. Ja nu vienīgi paaudze, kas šeit iecēloja pēc kara, negrib mācīties latviešu valodu, bet tur neko nevar darīt. Paaudzēm mainoties, jaunieši ir integrējušies, sapratuši, ka, dzivojot šeit, valoda ir nepieciešama un tās pārzināšana sniedz priekšrocības. Diemžēl angļu valodu latvieši zina labāk nekā dzimto – latviešu. Savukārt krievu valodu prot tikai krievu tautības jaunieši. Svešvalodas nezināšana mūs padara tikai nabadzīgakus, jo valoda jau nav vainīga. Jo vairāk valodu cilvēks pārzina, jo viņš ir garīgi bagātāks. Pie mums dzīvo arī citu tautību cilvēki, bet tāda īpaša sadalījuma nav, neizdalām viņus kaut kā īpaši. Arī nekādus nacionālos konfliktus neesam novērojuši.

Tāpat kā Balvu pusē un citur Latvijā, Gulbenē uz dzīvi apmetušies daudzi kara bēgļi no Ukrainas. Kā viņi integrējušies vietējā sabiedrībā?

– Uzskatu, ka abas puses saprotas labi. Daļa ukraiņu Latviju izmantoja tikai kā tranzītvalsti, dodoties tālāk uz Eiropu. Taču daudzi palikuši tepat, dzīvo mūsu bijušo skolu ēkās. Tā kā mums ir labas iestrādes basketbola jomā, vēlējāmies, lai ukraiņu bērni šeit brauc mācīties un spēlē basketbolu. Nesen pie mums notika basketbola nometne, kurā mūsu un ukraiņu bērni trenējās kopā. Domāju, ka mūsu bērni izturas pret ukraiņiem ar sapratni.

Kā pašvaldība bēgļiem palīdz integrēties sabiedrībā?

– Piedāvājām latviešu valodas kursus, taču, iekdienā komunicējot, valodu iemācīs diezgan ātri, sevišķi jaunieši. Piemēram, šajā pavasarī Rankas arodscolu mežā mašīnu operatora specialitātē kāds ukraiņu jaunietis pabeidza ar ļoti labām sekmēm. Iespējams, strādājot ar tehniku, viņam valodu tik augstā līmenī zināt nemaz nevajag...

Karš Ukrainā un pašreizējā politiskā situācija pasaulē devusi diezgan pamatīgu triecienu Balvu puses uzņēmējiem. Kā tā ietekmējusi Gulbenes uzņēmējus?

– Mainījās visi materiālu piegādes ceļi un ātrums. Kaut vai, pasūtot kaut kādas detaļas no Itālijas, kur it kā piegādei nevajadzētu būt tik gausai, tas aizņem daudz ilgāku laiku nekā iepriekš. Tāpat izmainījās cenas. Elektrības, gāzes, degvielas cenas ir neprognozējamas. Bija jāmeklē alternatīva dažādiem materiāliem un piegādēm. Protams, ietekmēja arī pieauga inflācija, kas veicināja darbaspēka sadārdzināšanos. Tā bija ķēdes reakcija. Vairākiem uzņēmumiem, ja arī nav iestājusies pilnīga maksātspēja, iet grūti vai smagnēji. Savulaik 2008. un 2009. gada krizes laikā gan savu darbību izbeidza vairāki viesmīlibas uzņēmumi. Sitienu pa viesmīlibas biznesu un citām uzņēmējdarbības jomām izdarīja arī kovids. Karš un nestabilitāte kopumā mūsu uzņēmējdarbībai bija solis atpakaļ, un pagaidām izskatās, ka tāda 'krīzē' joprojām ir ieilgusi. Neredzu, ka drīzumā kaut kas varētu strauji mainīties.

Kā karš Ukrainā ietekmēja pārrobežu projektu realizēšanu?

– Bijām jau saplānojuši pārrobežu projektu Stāmerienas pils atjaunošanai. Viss apstājās. Iesākto sadarbību pārtraucām. Arī pārrobežu projekta "Parki bez robežām" finansējumu nācās izmantot citādāk.

Kādas līdzības vai atšķirības saskatāt ar kaimiņpilsētu – Balviem?

– Vienmēr saku, ka latviešiem biežāk jāmeklē tas, kas mūs vieno. Kaut vai, pavērojot mūsu novadu tautu tērpus Dziesmu svētkos, saskatāmos līdzīgas niances. Noteikti ir lietas, kas mūs vieno. Abas esam vidēja lieluma pilsētas, kas cīnās par labāku dzīvi. Mums ir diezgan līdzīgas bezdarba problēmas un to risinājumi. Iespējams, Balvu pusē uzņēmumu ir mazliet mazāk nekā pie mums, jo Latgale ir nedaudz depresīvā, kaut gan tas ir pārāk skarbs vārds. Nereti Gulbeni arī pieskaita Latgalei. Domāju, ka pastāv sadarbības varianti ar katu no mūsu kaimiņpilsētām. Kaut kāda daļa, īpaši rugājieši, brauc uz Gulbeni strādāt vai izmanto kaut kādu infrastruktūru. Gulbenieši arī diezgan bieži aizbrauc uz Balviem, piemēram, iepirkties, apskatīt kādu muzeju

"Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem"

MAF
Mediju atbalsta fonds

Gulbenes novada domes priekšsēdētājs ANDIS CAUNITIS

vai kultūrvēstures objektu. Gulbeniešus bieži var satikt koncertos, kas notiek Alūksnē. Kad pašu mājas jau iepazītas, gribas aizbraukt pie kaimiņiem. Zemes mīlestība, sīkstums, neatlaidība ir tas, kas vieno visus latviešus, vai tie ir Balvu, vai Gulbenes puses iedzīvotāji. Šīs īpašības jauj šeit turēties, dzīvot un turpināt cīnīties.

Kā Jūsu pašvaldība sadarbojas ar Balviem?

– Sadarbojamies sporta jomā, piemēram, futbolā. Abu pilsētu pensionāri ir ļoti draudzīgi savā starpā. Sadarbojamies gan kultūras, gan izglītības jomā. Sazināmies, komunicējam, dalāmies ar pierdzi, kas mums izdodas vai neizdodas.

Ar ko Gulbene izceļas citu pilsētmāsu vidū?

– Esam ļoti zaļa pilsēta. Mums ir daudz skvēru un parku. Iespējams, tie vēl nav līdz galam sakopti. Ja milzīgā Spārītes parka daļa jau ir sakopta, tad Emzes parkā to tikai sākam darīt. Mūsu sporta skolai ir laba dienesta viesnīca, laba sporta zāle un brīnišķīgs parks. Viss ir tuvumā. Daudzi sportisti par to teikuši atzinīgus vārdus. Protams, lepojamies ar savu bānīti, dzelzceļa staciju, kā arī ar savu vēsturisko mantojumu. Gribētos, lai vairāk attīstīs Gulbenes vēsturiskais centrs ap Vecgulbenes muīžu. Esam iesākuši Sarkānās pils renovācijas projektu. Kā būs ar Baltās pils likteni, vēl nezinām, bet prieks, ka uzņēmēji varēja atjaunot manēžas telpu un pašreiz tur sekmīgi saimnieku. Esam pamanāmi arī sporta jomā. Lepojamies ar mūsu basketbola klubu "Gulbenes buki", kas nosvinējis 30 gadu jubileju. Ikviens Latvijas basketbola komandā spēlē kāds no "Gulbenes bukiem". Prieks, ka "Gulbenes bukos" vienmēr spēlējuši pašu puikas nevis viesspēlētāji, kā citur. Esmu gandarīts par komandas pēctecību. Ja savulaik biatlons mums apsīķa, jo neizveidojās pēctecības, tad basketbolā tā ir. Tāpat lepojamies ar ziemas ralliju "Sarma", kas jau ir visiem zināms brends, kā arī ar saviem BMX braucējiem.

Vai gulbju pilsētā dzīvo gulbji?

– Šobrīd mums ir viens melnais un baltie gulbji. Diemžēl viens no diviem uzdāvinātajiem melnajiem gulbjiem ziemas periodā savārga un neizdzīvoja. Otrs gulbis dzīvo, bet skumst. Izskanējis priekšlikums iegādāties otru gulbi, bet baidāmies, ka vecuma starpības dēļ viņi varētu nesadzīvot. Tāpēc pagaidām melnais gulbis ir viens.

Kād pēdējo reizi viesojāties Balvos un kādā nolūkā?

– Kādreiz aizbraucu uz Balvu veikaliem. Jums ir labāki drēbju veikali, sevišķi vīriešiem. Nereti aizbraucu pie kolēgiem darba darišanās. Mēnesi divas vai trīs reizes dodos uz Balviem.

Kāds Jums radies iespāids par Balviem?

– Vienmēr var būt lietas, kas ir vairāk vai labāk, bet patīk, ka pie jums tiek padomāts, kur atpūsties vai izklaidēties. Balvos notiek dažādi sporta pasākumi, piemēram, pludmales volejbols, ko labprāt paskatos. Atšķirība starp Gulbeni un Balviem ir uzņēmējdarbības jomā. Varbūt es nezinu, bet Balvos neesmu pamanījis lielākus uzņēmumus. Gulbenes pilsētā arī tādu nav, tomēr piepilsētā – Lizumā, Stradu pagastā, Beļavā – mums ir uzņēmumi. Ja kādreiz Balvos bija kārtīga ražotne – gaļas kombināts, tad tagad man ilgi jākasa aiz auss, lai varētu nosaukt kādu kārtīgu uzņēmumu. Zinu, ka pagastos ir zemnieki, bet par citiem grūti kaut ko pateikt.

Sagatavoja A.Socka, foto – A.Kirsanovs

Aktuāli

Skola – izglītības un vērtību sala

Rūpējas par pedagoziem. I. Vanaga uzskata, ka sabiedrībai jābūt aktīvai un ir jāatbalsta labas idejas.

Aizvadītajā nedēļā sākās jaunais mācību gads, kas skolotājiem, bērniem un jauniešiem sagādā jaunas rūpes, arī prieku un raizes. Ir vairāki jautājumi, par ko joprojām diskutē izglītības sfērā nodarbinātie. Par dažām tēmām, kas skar izglītības jomu, jautājām Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības (LIZDA) vadītāji INGAI VANAGAI.

Kā vērtējat skolu gatavību jaunajā darba cēlienā nodrošināt kvalitatīvu mācību procesu?

– Jāsaka, ka joprojām ir daudz jautājumu, kas nav atrisināti līdz galam, tie ir ļoti būtiski un diemžēl negatīvi ietekmē gan izglītības pieejamību, gan kvalitatīvo mācību procesu. Piemēram, mācību līdzekļu nodrošinājums joprojām nav pietiekams. Uzlabojumi ir, taču zinot, ka noteiktas mācību grāmatas izdos tikai 2024.gadā, varam izdarīt secinājumus, cik bijām gatavi centralizētajiem eksāmeniem. Protams, kvalitatīvo mācību procesu ietekmē daudzās vakances. Augusta beigās Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) apkopotie dati liecināja, ka valstī ir vakantas 1445 likmes visās izglītības pakāpēs. Ja nav skolotāju, tātad

mācību process nevar notikt pilnvērtīgi, kas arī ietekmē izglītības kvalitāti. Trūkst arī atbalsta personāla – speciālo pedagogu, sociālo pedagogu, psihologu un logopēdu. Ir skolēnu grupas, kurām šie speciālisti ļoti nepieciešami, tas ir arī liels atbalsts mācību priekšmetu skolotājiem, vadības komandai. Ja trūkst atbalsta personāla, nav iespējams savlaikus izglītojamiem sniegt nepieciešamo atbalstu. Negatīvi mācību procesu ietekmē arī vardarbība, joprojām nav rasti risinājumi akūtām situācijām, tas pasliktina gan fizisko, gan emocionālo vidi. Kopumā izglītības iestāžu kolektīvi darīs visu, lai mācības notiktu, protams, daļa palielinās savu darba slodzi, lai neizjustu vienu vai otru neērtību ne skolēni, ne vecāki. Kvalitatītes latīņu pedagoģi centīsies noturēt un paaugstināt, pateicoties viņu pašaizlīedzīgajam darbam.

Kā skolotāji nodrošināti ar mācību darbam nepieciešamajiem līdzekļiem?

– Šajā jautājumā savu artavu deva arī tiesībsargs, jāsaka, nāca palīgā pedagogu saime. Sākumā uzrunājām vecākus, lai vēršas pie tiesībsarga, informē par gadījumiem, kad skola prasa mācību līdzekļus. Pēc sarunas ar tiesībsargu un viņa biroja pārstāvjiem sniedzām skaidrojošu informāciju, kāpēc pedagoģi tā rīkojas. Skolotāji ir nokļuvuši kīlnieku lomā, jo viņiem jānodrošina kvalitatīvs mācību process, taču trūkst pamatresursu, kas ir pedagoģu pamatinstrumenti. Sabiedrība saprot, ka ārsts nevar operēt, ja nav skalpeljs un medikamentu, ka pavārs nevar pagatavot ēdienu, ja nav visu nepieciešamo produktu, bet to, ka no skolotājaprasām darīt darbu, neiedodot visus līdzekļus, ir grūtāk saprast. Vecākiem ir savi pienākumi, pašvaldībai un valstij – savi. Par to, ka valsts puse nepilda šo pienākumu, esam pārliecinājušies. Mums nav jāsamierinās, ka mācību līdzekļiem uz vienu skolēnu gadā valsts nodrošina 22 eiro. Aprēķini liecina, ka būtu vajadzīgi vismaz 60 eiro. Vērsām uz to Saeimas deputātu uzmanību, lūdzām piešķirt šo finansējumu nākamā gada budžetā. IZM to ir pieprasījis, tagad liela loma ir tam, kāda būs politiskā

izšķiršanās. Ceru, ka budžeta projektā tas būs atbalstīts, ka būs izmaiņas. Jauni mācību līdzekļi pamazām parādās, bet to pieejamība ir ierobežota un dārdzība – augsta. Protams, pašvaldības izglītībai atvēl daudz finansējuma no saviem budžetiem, bet ne visas vienādi. Finansējuma piešķiršana ir atkarīga no katras pašvaldības rociņas un izpratnes.

Kā sokas sadarbība ar IZM, ko cerat panākt šajā mācību gadā?

– Mums bija divas tikšanās par vienošanos, kas attiecas uz sociālā miera nodrošināšanu izglītības un zinātnes nozarē, uz nodarbinātības stabilitātes veicināšanu un sociālā dialoga stiprināšanu. Šajā vienošanās projektā esam iekļauviši gandrīz 30 punktus. Uzskatījām, ja speram soli uz vienošanos, tad tajā jāiekļauj jautājumi, kas nav risināti daudzus gadus. Ceram, ka septembrī noslēgsim ar IZM vienošanos, no kuras daži punkti jau ištenoti, piemēram, atbalsta stipendijas jaunajiem pedagoziem. Drīzumā panāksim grozījumus Izglītības likumā, kas paredz atbalstu vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu pedagoģiem mājokļa un transporta izdevumu kompensēšanai. Īpaši tas aktuāli laikā, kad iecerēta skolu tīkla optimizācija. Paredzēts, ka risināsim jautājumus, kas aktuāli visām pedagoģu grupām. Budžeta projektā jau pieprasīts finansējums Satversmes tiesas sprieduma izpildei par pirmsskolas pedagoģu nevienlīdzības novēršanu. Viens no būtiskākajiem jautājumiem ir panākt 2024./2025.m.g. slodzes balansēšanu.

Kā rauģāties uz lauku skolu slēšanu?

– Skaidrs, ka skolu tīkls jāturpina optimizēt, jo to paģērī mūsu demogrāfiskā situācija. Statistikas dati ir skaudri, mums, piemēram, ir aptuveni 200 izglītības iestādes, kur audzēkņu skaits ir līdz 100 bērniem. Taču vēršam uzmanību, ka, neraugoties uz to, ka ir skaitliski daudz mazu skolu, nekādā gadījumā nedrīkst pieņemt lēmumu par skolas slēšanu vai reorganizēšanu, balstoties tikai uz kvantitatīvajiem rādītājiem, piemēram, skolēnu skaitu, kilometru skaitu līdz tuvākajai skolai,

celā līdz skolai pavadītajām minūtēm. Tie arī jāņem vērā, taču ļoti būtiski saprast un novērtēt tā sauktos kvalitatīvos rādītājus – kāda ir skolas loma, kādas funkcijas tā veic, arī akreditācijas vērtējumus. Tāpēc uzstājam, lai ļem vērā mūsu iebildumus un priekšlikumus. Pašvaldības jau pieņem lēmumus par skolu slēšanu vai reorganizēšanu, darbs ir jāturpina, bet katru skolu izvērtējot. Skola ir epicentrs, ap kuru pulcējas cilvēki, tā ir mūsu drošības, izglītības un vērtību sala.

Kā vērtējat iedzīvotāju nelielo atsaucību parakstīties par lauku vidusskolu saglabāšanu?

– Uzzinot par portālu manabalss.lv iniciatīvu parakstīties par lauku vidusskolām, iespējams, daļa sabiedrības nogaida, jo valdība neizskatīja informatīvo ziņojumu par skolu tīkla optimizāciju. Daļa droši vien paļaujas, ka noturēsim reformas tālāku nevirzišanu un nesaprātīgu priekšlikumu iekļaušanu. Nevajadzētu paļauties, ka ir nacionāla līmeņa specīgas organizācijas, svarīga arī sabiedrības nostāja par skolas nozīmīgumu, nevis domāt, ka gan jau izspruksim cauri. Vajag runāt ar politiķiem, jo viņi respektē sabiedrības vairākuma viedokli. Aicinu sabiedrību atsaukties šai manabalss.lv iesniegtajai iniciatīvai, jo, ja būs vairāk nekā 10 000 parakstu, tad deputāti būs spiesti diskutēt Saeimā un vēlreiz uzsklausīt nozares organizācijas. Tad ir iespēja likt ne tikai uzskausīt, bet arī sadzirdēt, sabiedrības atbalsts ir ļoti būtisks šādās situācijās.

Ko novēlat pedagoģiem un skolēniem?

– Lai ikdienā ir vairāk lielāku un mazāku prieka mirkju, gandarījuma, savstarpēja atbalsta, lai ir zinātkāre, lai katram izdodas sasniegt to zinību kalna virsotni, kādu kurš iecerējis! Lai vairāk prieka un labu zīņu, tad arī mācību gads būs daudz vieglāks un patīkamāks, ar labi padarīta darba sajūtu. Lai dzirksti prieks ikdienā skolas gaitās gan skolēniem, gan pedagoģiem un tehniskajiem darbiniekiem, jo tā ir ģimene izglītības iestādes veidolā, kur viņi pavada daudz laika kopā. Lai ir viegli un priecīgi!

“Nolaidieties no Mēness!”

Darbīgā latgaliete. “Esmu vienkārši Margarita no Latgales,” viņa smēj.

MARGARITA KOLOSOVA no Rēzeknes novada Strūžānu pagasta ir piecu bērnu mamma, kura tīmekļa vietnē “Manabalss.lv” iesniegusi iniciatīvu par lauku vidusskolu saglabāšanu.

Sarunā Margarita atklāj, ka ideja par iniciatīvu radusies, domājot par jaunākās meitas turpmāko iespēju iegūt izglītību. “Meita

nautrēnu vidusskolā beidza 9.klasi. Izskaņēja versija, ka vidusskola turpmāk var nepastāvēt. Rēzeknē arī reorganizē vidusskolas, atlikušās ir pamatīgi piepildītas. Vai lauku bērnām, kuram nepatīk drūzma, būtu viegli iejusties pilsētas lielajā skolā? Es negribu sūtīt savu piecpadsmīt gadus veco meitu uz koledžu, jo nejūtos droši. Cik nav dzirdēts, ka bērni pazūd vai notiek citas traģiskas lietas. Pati augu Rīgā, zinu, kāda ir pilsētas un lauku dzīve, kādi ir mani bērni. Kā zināms, par nepilngadīgiem bērniem atbild vecāki. Vai es varētu atbildēt par meitas drošību, ja viņai tumšajos rītos un vakaros uz skolu un atpakaļ būtu jābrauc, piemēram, mācoties Maltais vidusskolā? Kā būtu tad, ja viņa nokavētu pēdējo autobusu? Nesaproto, kāpēc citi vecāki par to maz runā. Vai viņiem vienalga, kā bērns nokļūs skolā?” jautā Rēzeknes novada iedzīvotāja. Viņa uzskata, – ja slēgs lauku vidusskolas, ar laiku arī augstskolas klūs tukšas, jo samazinās jauniešu skaits, kuri iegūs vidējo izglītību. “Vai augstskolas būs tikai priekš ārzemju studentiem, bet mūsējie lai brauc svešumā par vergiem?” neizpratnē ir Margarita. Sarunā iniciatīvas iesniedzēja atgādina arī par skolu ēkām, kas renovētas par Eiropas līdzekļiem, un lauku apdzīvotību, uzsverot, – ja cilvēkiem nebūs skolas, nekas viņus nenoturēs

dzīvot laukos, kā arī runā par nabadzīgajām iespējām atrast darbu laukos. Ja darbs būs pilsētā, arī bērnus iedzīvotāji vedīs uz pilsētas skolām. Labi, ja zemi apsaimnieko vietējie zemnieki, bet, ja zemi ir iegādājušies ārzemnieki, viņi dažāk labāk iestāda mežu. Piemēram, kāds onkulis Margaritai stāstījis, ka kāds zviedrs netālu no viņa mājām nopircis zemi un sastādījis egles. Tagad seniors saka, ka dzīvojot kā kapos, kur visapkārt egles. Piecu bērnu mamma, kuras atvases pagaidām dzīvo, mācās vai strādā Latvijā, uzskata, ka lauki jāsaglabā mūsu bērniem un mazbērniem, lai nav tā, ka bērni pazīst laukus tikai no pasaku grāmatām. Ja nebūs laukos cilvēku, uz kurieni bērni no pilsētas brauks? Uz viesu namu? Tur, kā saka Margarita, nav lauki. Amerikā tā esot ierasta ainava, ka pa vidu ceļš, bet apkārt tīrumi bez lauku viensētām. Iespējams, pie mums var sagaidīt līdzīgu ainu, jo cilvēku laukos nebūs, viņi vienkārši izmirs. M.Kolosova atceras izglītības un zinātnes ministres teikto par bērniem, kuri mācās lauku skolās, ka viņiem dzīvē nav perspektīvas: “Ministre deva mājienu. Tagad saka, lauku skolu skolotāji bez darba nepaliks, braukšot strādāt uz pilsētu skolām. Nolaidieties no Mēness! Ministre nesaproto, ka arī govi vai citiem lopiem nevar braukt uz Rīgu.

Reforma – it kā smuks un gudrs vārds, bet tajā reformā cilvēks kā labība tiek noplauta ar kombainu.” Ko Margarita ierosina? Saglabāt esošās skolas un realizēt idejas, kas piesaistītu laukiem jaunatni. Priekšlikumu viņai ir daudz, bet viens, kas attiecas uz bērniem, skar vasaras nometņu organizēšanu laukos. Citāda formāta, nekā tās ierasts organizēt. Rēzeknes novada dienās bērni, piemēram, vairāk pulcējās pie trušiem un aitām, viņiem patīk dzīvnieki. Nometnē viņi varētu iepazīt arī citus dzīvniekus, iet pārsiet vai slaukt govis, darboties: “Zinu bērnu, kurš 10 gadu vecumā pirmoreiz bija mežā sēnot. Mani bērni visu bērniņu vasarās ir staigājuši basām kājām, pazīst dabu.” Margarita stāsta, ka augusi septiņu bērnu ģimenē un ir vieniņā, kura palikusi Latvijā, visi pārējie ir ārzemēs. Piemēram, brālis strādā Norvēģijā, celtniecībā pelna aptuveni 20 euro stundā. Iespējams, dēls pēc Rēzeknes tehnikuma pabeigšanas arī dosies uz Norvēģiju. Vecākie bērni – dēls un meita – strādā, bet trīs no bērniem mācās, vidējā meita, piemēram, studē Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā. “No Latgales ir tik daudz izbraukuso! Strūžāni, kas kādreiz bija slavens ciemats, tagad ir viens liels pansionāts,” secina M.Kolosova.

Lappusi sagatavoja A.Socka

Notikums Susāju pagastā

Atrod vardarbīgā nāvē mirušo

Valsts policija informē, ka 17.augustā Balvu novada Susāju pagastā atrasts 1961.gadā dzimuša vīrieša likis.

Pēc astoņām dienām, 25.augustā, par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu tika aizturēts 1973.gadā dzimis vīrietis. Pēc notikušā nozīmētas nepieciešamās ekspertīzes, notiek izmeklēšana un uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 125.panta 3.daļas – par tiša smaga miesas bojājuma nodari-

šanu, kas vainīgā neuzmanības dēļ bijis par iemeslu cietušā nāvei, vai par tiša smaga miesas bojājuma nodarīšanu, ja to izdarījis organizēta grupa. Par šādu kriminālpārkāpumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no trīs līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trīs gadiem vai bez tās.

Atgriežoties pie publicētā

Laiks pagājis, bet progresu nav?

Šogad aprīļa beigās rakstījām par divām neapdzīvotām mājām Lazdukalna pagasta Skujetnieku ciema Liepu ielā. "Gribu jautāt pagasta pārvaldei, ko viņi plāno darit ar izgāztuvi šajā īpašumā? Pavasaros no turienes čūkas bariem lien ārā! Ar to nav iespējams sadzīvot!" neapmierināts par valdošo nekārtību bija kāds vietējais iedzīvotājs.

"Nu kad tad beidzot sakārtos?"

Tolaik Lazdukalna pagasta saimniecības pārzinis Intars Stablenieks daria zināmu, ka cīņa par šī īpašuma sakārtošanu notiek jau kādu laiku: "Tās ir divas neapdzīvotas mājas pretī autobusu pieturai, kurās to lietotāji savilkusi dažādus atkritumus. Cīnāties, kā varam. Tas tomēr ir ciema centrs, un gribas, lai tas ir sakārtots. Jau pagājušajā gadā notika sapulce, kurā apspriedām šo problēmu. Ziņojam arī pašvaldības policijai, lai tā parunā ar saimniekiem, jo es kā pagasta saimniecības pārzinis mazko varu ieteikt – man nav nekādu pilnvaru. Varu tikai pateikt, lai sakārto. Cik mani klausā, tas ir cits jautājums."

Progress it kā tika panākts jau tās pāšas dienas pēcpusdienā, kad laikraksta "Vaduguns" redakcija sazinājās ar pagasta saimniecības pārzinī. Protī, I.Stablenieks informēja, ka notika pārrunas ar māju saimniekiem, un viss tiek kārtots. Tomēr tagad jau ir septembris, un redakciju atkal apmeklēja Lazdukalna pagasta iedzīvotājs, sūdzoties, ka nekārtība turpinās. "Nu, kad tad beidzot tur tiks pārtraukta atkritumu izme-

Foto - A.Kuršanovs

Problemātiskās Skujetnieku mājas. Jācer, ka pēc vēl vienas publikācijas un iedzīvotāja sūdzības situācija jautājumā par attēlā redzamajām mājām uz labo pusi virzīsies krieti straujāk!

šana? Nu cik var?! Turklāt šajās mājās ir nelegāls pieslēgums pie ūdens, par ko netiek maksāts. To zina visi, bet šis jautājums nekā netiek risināts! Sanāk, ka par ūdeni maksā tikai muļķi?" sašutis ir iedzīvotājs.

Pamazām kārto, bet darba vēl daudz

Laikraksta "Vaduguns" redakcija sazinājās ar Lazdukalna pagasta pārvaldi, kur pastāstīja, ka šī nekustamā īpašuma īpašnieks ir miris, bet mantinieki nav pieņēmuši mantojuma tiesības. Līdz ar to īpašumtiesības uz īpašumu nav sakārtotas, un pašlaik šo īpašumu un ēkas izmanto radinieki. Runājot par atkritumiem, pagasta pārvalde skaidro, ka tā regulāri veic pārrunas ar šī īpašuma lietotājiem par atkritumu apsaimniekošanu: "Informējam arī pašvaldības policiju, kura arī apseko un veic sarunas ar šiem cilvēkiem. Cenšamies izglītot un

aicināt šos iedzīvotājus sakārtot šo īpašumu, nododot atkritumus atkritumu apsaimniekotājam."

Bet kāpēc tad joprojām ir sūdzības? Vai pārrunas ar šiem cilvēkiem ne ar ko nav rezultējušas? Un vai šajā īpašumā ir noslēgts līgums ar atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu "ZAAO" par atkritumu izvešanu? Pagasta pārvalde atzīst, ka darba, protams, vēl daudz, bet pamazām jau šie cilvēki šo īpašumu kārto. Tīkā līgums par atkritumu izvešanu gan nav noslēgts, bet, kā stāsta pagasta pārvalde, šie cilvēki līgumu par atkritumu izvešanu noslēguši savā faktiskajā dzīvesvietā, kas ir viena no daudzdzīvokļu mājām turpat Skujetniekos. "Kas attiecas par nelegālo pieslēgumu ūdenim, šī informācija ir nekorekta, jo par šo īpašumu ir noslēgts apsaimniekošanas līgums – katru mēnesi tiek arī nodoti patēriņtā ūdens rādītāji un veikti maksājumi," informē Lazdukalna pagasta pārvalde.

Informē robežsardze

VALSTS ROBEŽSARDZE

IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI

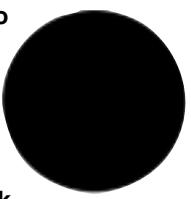
PAMANOT NEPAZĪSTAMAS, AIZDOMĪGAS PERSONAS UN TRANSPORTLĪDZEKLUS PIEROBEŽAS JOSLĀ, PIEROBEŽĀ, LŪDZAM INFORMĒT VALSTS ROBEŽSARDZES VIĻAKAS PĀRVALDI:

- LAVOŠNIEKU ROBEŽAPSARDZĪBAS NODAĻAS DIENNAKTS TĀLRUNIS +371 64501926 VAI +371 64501927, e-pasts: lavesnieki.rsn@rs.gov.lv
- ŠĶILBĒNU ROBEŽAPSARDZĪBAS NODAĻAS DIENNAKTS TĀLRUNIS +371 64501909 VAI +371 64501927, e-pasts: skilbeni.rsn@rs.gov.lv
- PEDEDZES ROBEŽAPSARDZĪBAS NODAĻAS DIENNAKTS TĀLRUNIS +371 64501932 VAI +371 64501927, e-pasts: pededze.rsn@rs.gov.lv
- BĒRZINU ROBEŽAPSARDZĪBAS NODAĻAS DIENNAKTS TĀLRUNIS +371 64501922 VAI +371 64501927, e-pasts: berzini.rsn@rs.gov.lv
- PUNDURU ROBEŽAPSARDZĪBAS NODAĻAS DIENNAKTS TĀLRUNIS +371 64501929 VAI +371 64501927, e-pasts: punduri.rsn@rs.gov.lv

Informē "Latvijas Valsts ceļi"

Mūspusē melno punktu nav

Izveidota jauna valsts galveno autoceļu bīstamo posmu un krustojumu jeb melno punktu karte, kurā apkopoti ceļu satiksmes negadījumu dati par trīs gadu periodu – no 2020. līdz 2022.gadam. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, bīstamo ceļa posmu un krustojumu skaits ir samazinājies un uz valsts galvenajiem autoceļiem konstatēti 38 melnie punkti. Balvu novadā melno punktu nav.

Desmit punkti sakrīt ar 2017. – 2019.gada melnajiem punktiem. Pozitīvi ir arī tas, ka no 14 uz septiņiem samazinājies tādu melno punktu skaits, kur notikuši ceļu satiksmes negadījumi ar bojāgājušajiem, un no trīs uz diviem tādu vietu skaits, kur vienā punktā bijuši vairāki bojāgājušie. Tīkārī no 2020. līdz 2022.gadam vairāki bojāgājušie vienā punktā bija uz Liepājas šosejas (A9) pie pagrieziena uz Annām (8.kilometrā) un Ventspils šosejas (A10) posmā gar Varkaļiem un Ezerīciem (25.kilometrā). Kopumā, salīdzinot ar iepriekšējiem periodiem, melno punktu skaits turpina samazināties. No 2017. līdz 2019.gadam valsts ceļu tīkla bija 48, bet vēl iepriekš (no 2014. līdz 2016.gadam) – 99 melnie punkti.

Intensitātes ietekme

Lielākā melno punktu koncentrācija ir Pierīgā, kur ir arī attiecīgi lielākā satiksmes intensitāte – 2022.gadā tā bija vidēji 12 558 transporta vienības diennaktī uz vienu ceļa kilometru. Kopumā satiksmes plūsma uz valsts galvenajiem autoceļiem pagājušajā gadā, salīdzinot ar 2021.gadu, palikusi gandrīz nemainīga – vidēji 6052 transporta vienības diennaktī uz vienu ceļa kilometru. Savukārt kravas transporta satiksmes plūsmas pieaugums bija 3,1%. Runājot par negadījumu iemesliem, galvenais smago negadījumu iemesls joprojām ir sadursmes. Analizējot datus, secināts, ka daudzos posmos, kur notiek sadursmes, to cēlonis ir neatļauta manevra veikšana jeb apdzīšana. Šajā sakārā "Latvijas Valsts ceļi" uzsver, ka visi satiksmes organizācijas tehniskie līdzekļi, tajā skaitā horizontālie apzīmējumi, atrunāti normatīvajos aktos un domāti satiksmes drošības uzlabošanai. Autovadītājiem jārēķinās, ka tie noteiktā vietā uzstādīti vai uzmarķēti ne bez iemesla. Tomēr vēl joprojām ir daudz autovadītāju, kuri neievēro ceļu satiksmes noteikumus un turpina pārsniegt atļauto braukšanas ātrumu.

Vidējā ātruma radari

Smagu negadījumu skaitu varētu palīdzēt samazināt vidējā ātruma kontroles posmu ieviešana. Pirmie šādi posmi sākuši darbu uz Rīgas apvedceļa Salaspils–Babīte (A5), uz Vidzemes šosejas (A2) – no tilta pār Vējupīti Siguldā līdz Augšlīgatnei (no 54,5. līdz 62,3.kilometram), un uz valsts reģionāla autoceļa Cēsis–Vecpiebalga–Madona (P30) – no Jaunkleķeriem līdz Krustakrogam (P30) (no 22,1. līdz 29.kilometram). Šogad Latvijā pakāpeniski darbu uzsāks kopumā 16 vidējā ātruma kontroles posmi. Par pamatu šādu autoceļu posmu izvēlei nēmata negadījumu statistika pēdējos trīs gados, kā arī kopējā satiksmes intensitāte, kravas transporta īpatsvars un satiksmes organizācija (aizliegums apdzīt).

Jāpiebilst, ka Lietuvā pašlaik darbojas 131 vidējā ātruma kontroles posms un jau ir jūtami uzlabojumi satiksmes drošībā. 28 no esošajiem vidējā ātruma kontroles posmiem Lietuvā darbojas no 2021.gada un cietušo skaits šajos posmos, salīdzinot ar periodu pirms vidējā ātruma kontroles ieviešanas, samazinājies par 70%. Tīkārī līdz 2021.gadam šajos posmos vidējā ceļu satiksmes negadījumos bija 80 ievainotie un septiņi bojāgājušie, bet pēc vidējā ātruma sistēmas uzstādīšanas 2021.gadā – 26 cietušie un divi bojāgājušie.

"Latvijas Valsts ceļi" uzsver, – ir vietas, kur melnajiem punktiem nebūtu jāveidojas, jo infrastruktūra ir sakārtota un nodrošināti apstākļi, lai negadījumi nenotiktu. Tomēr avārijas tāpat notiek. Lielākoties pie vainas ir autovadītāju rīcība un distances neievērošana starp transportlīdzekļiem, nevis slikta ceļu infrastruktūra!

Viedoklis

Ukraiņu bēgļi sāk iesakņoties

Gulbenes novada pašvaldības īpašumu pārraudzības nodaļas vadītājs KRISTAPS DAUKSTS, kurš nodarbojas ar Ukrainas kara bēglu izmitināšanas jautājumiem, atklāj, ka šobrīd Gulbenē un novadā dzīvo diezgan liels skaits ukraiņu. Aptuveni 85 kara bēgļi izmitināti bijušajā Rankas profesionālajā vidusskolā. Kādreizējās Rēveļu pamatskolas telpās un Druvienas vecajā skolā katrā dzīvo aptuveni 20 bēgļi. Aptuveni tikpat – arī Gulbenes pilsētā, bet Lejasciemā apmetušies uz dzīvi aptuveni 10 ukraiņu bēgļi. K. Dauksts skaidro, ka arī Galgauskā dzīvo ukraiņi, ko uzņēmējs piesaistījis darbam uzņēmumā "Avoti". Lai gan bēgļu skaits pastāvīgi mainās, šobrīd jaunpienācējus uzņem tikai izņēmuma gadījumos, jo iespējamās izmitināšanas vietas ir aizpildītas. Vairums Gulbenē un novadā dzīvojošo ukraiņu ir atraduši darbu un sākuši šeit iesakņoties.

Cik daudzi Ukrainas kara bēgļi atraduši darbu Gulbenē vai novadā?

– Pats esmu no Rankas, tāpēc zinu, ka praktiski visi tur izmitinātie ukraiņi virieši strādā. Mājās palikušas tikai sievietes, kuras pieskata bērnus. Viņi atraduši darbu vai nu uzņēmumā "Avoti", vai mežizstrādes uzņēmumos, arī "Rankas pienā", Ķelmēnu maizes ceptuvē, kā arī līdzās esošajā Variņu kokzāģētavā. Visādā ziņā bēgļu materiālais stāvoklis ir uzlabojies. Atceros, kad šos cilvēkus tikko atvedām no robežas, pie dienesta viesnīcas Rankā, kur tolaik dzīvoja aptuveni 100 cilvēki, bija novietotas kādas četras automašīnas.

Tagad to tur ir pilns, jo gandrīz visi ir nopirkuši auto. Zinu ukraiņus, kuri jau iegādājušies dzīvokļus Gulbenes novadā. Katrā no izmitināšanas vietām piesaistīti koordinatori, kuri nodarbojas ar palīdzību bēgliem.

Kā gulbenieši izturas pret bēgļiem?

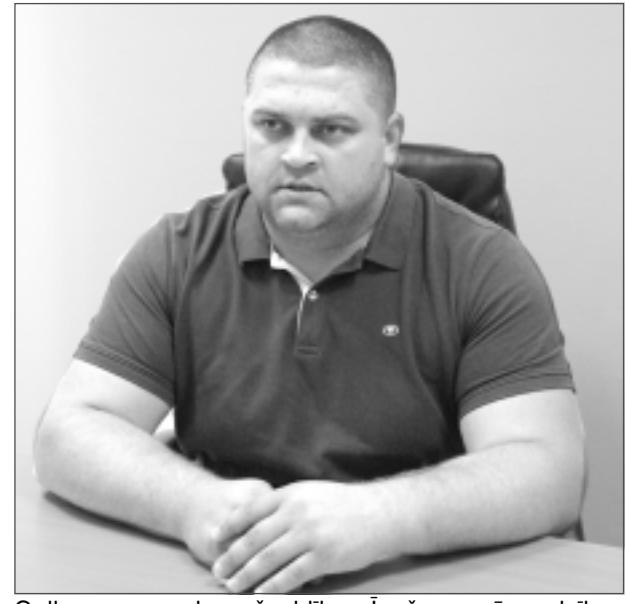
– Neesmu dzirdējis par jebkādiem incidentiem. Arī paši ukraiņi ir izpalīdzīgi un draudzīgi. Iespējams, sākumā vietējie iedzīvotāji izrādīja lielāku interesī – brauca skatīties, kas notiek bēglu izmitināšanas vietās, bet tagad vairs nē. Visādā ziņā neko sliktu neesmu dzirdējis.

Arī Gulbenes ekonomikai labi. Bijušās skolu ēkas tagad ir apdzīvotas, vietējiem uzņēmumiem labākas iespējas atrast strādniekus...

– Jā, domāju, tā ir. Daudzi ukraiņi atraduši darbu apkārtnei. Viņi droši vien arī meklē, kur labāk, bet, ja uzņēmēju un darbinieku viess apmierina, viņiem saskan, tad viss ir kārtībā. Zinu arī ukraiņus, kuri nokārtoja tiesības, lai strādātu uz meža tehnikas. Kaut kā viņi šeit iekārtojas.

Varbūt nodarbojoties ar bēglu izmitināšanu, arī pats esat ieguvis ukraiņu draugus?

– Ir daži ukraiņi, ar kuriem, braucot no robežas, pa ceļam iznāca tā vairāk parunāt. Apmainījāmies ar kontaktiem. Viņi cenšas uzturēt saikni. Kādreiz, esot Gulbenē, man uzzvana. Kopumā ukraiņi ir ļoti sabiedriski un draudzīgi. Vienīgi pašā sākumā pie mums bija atbraukuši aptuveni 30 vīri no Aizkarpatiem. Ar tiem mums gāja visādi. Šie bēgļi negribēja ne pabalstus, ne palīdzību darba meklēšanā. Viņi staigāja pa sētām, piedāvājot remontdarbus. Vairākus cilvēkus arī piekrāpa. Lika jumtus, pēc tam jumti tecēja. Kas tik te nenotika!

Gulbenes novada pašvaldības īpašumu pārraudzības nodaļas vadītājs KRISTAPS DAUKSTS

Viņi par sevi neko nestāstija, bija grūti ar viņiem rēķināties – varēja pazust uz vairākiem mēnešiem, tad atkal uzrasties. Tagad šie bēgļi ir kaut kur aizbraukusi, nezinu, kurp devušies.

Kādu tautību pārstāvji vēl dzīvo Gulbenē un novadā?

– Te dzīvo arī krievu un romu tautības cilvēki, bet visi sadzīvo draudzīgi. Par nacionālās dabas konfliktiem neesmu dzirdējis.

Neparasta biznesa ideja

Izdomāja, atpūšoties Ēģiptē

Savdabīgu, ar vilcieniem saistītu uzņēmējdarbības risinājumu atradusi vietējā uzņēmēja LINDA KĻAVIŅA, kura 27.jūlijā Gulbenes dzelzceļa stacijas tuvumā atvēra kafejnīcu "Vagonā". Šāds nosaukums pilnībā atbilst jaunajam ēdināšanas uzņēmuma konceptam, jo tas patiesām izvietots vecā, pārbūvētā dzelzceļa vagonā.

Kafejnīcas īpašniece Linda Kļaviņa stāsta, ka ideja radās nejauši, atpūšoties Ēģiptes kūrortā: "Sēžot pie jūras, sapratu, – tas ir tas, ko vēlos izdarīt. Sākumā nolēmu izveidot kafejnīcu furgonā, bet tas nešķita pārāk interesanti. Tad ienāca prātā, ka varētu pamēģināt ar vagonu. SIA "Gulbenes – Alūksnes bānītis" neatteica iznomāt vecu, vairs neizmantojamu koka vagonu, kurā tobrīd pat bija salapojis liels koks. Izjaucām to līdz pat karkasam. Kādam uzņēmumam pasūtījām apstrādāt karkasu ar smilšu strūklu. Paši to nokrāsojām, bet pārējos darbus uzticējām Litenes mestaram Gunāram Aizupietim ar komandu, jo paši no šādiem darbiem neko nesaprotram." Kopā ar domubiedriem Linda pārdomāja katu detaļu, lai padarītu kafejnīcas telpas pēc iespējas autentiskākas. Šim nolūkam nācās pašiem izbūvēt dzelzceļa sliežu posmu, uz kā novietot vagonu. Tas nebija tik vienkārši, kā sākumā šķita. "Mācījāmies, kā pareizi salikt gultņus. Ja sākumā domājām, ka sliedes uzbūvēsim vienā dienā, tad beigās tikai gultņus likām visu dienu, lai būtu precīzi un līdzīni. Beigās palīgā

tomēr atrāca SIA "Gulbenes – Alūksnes bānītis", atklāj kafejnīcas īpašniece.

Linda labi iepazinusi viesmīlības un ēdināšanas biznesu, studējot tūrismu. Studiju prakses laikā viņa strādājusi gan ēdināšanas uzņēmumos, gan viesnīcās: "Vēroju, kā notiek visi procesi, kā formē ledusskapjus, kā dara pārējo. Kādu brīdi pastrādāju kafejnīcā par apkopēju. Arī tas bija vērtīgi."

Lindai šī nav pirmā uzņēmējdarbības pieredze. Jau sešus

gadus viņa vada SIA "Lasertag Latgale". Savas zināšanas par dzelzceļiem un vilcieniem viņa smēlesies, strādājot Alūksnes bānīša stacijā par gidi: "Ļoti labi pārzinu bānīša vēsturi, kādas ir cilvēku plūsmas, cik bieži cilvēki brauc ar bānīti, kas viņus interesē. Bieži man jautāja, – ja ar bānīti atbrauksim uz Gulbeni, vai mums būs kur paest? Sapratu, ka stundas laikā nav iespējams aiziet līdz tuvākajai kafejnīcai. Tagad to var izdarīt pie mums, bet pēc tam doties ar bānīti atpakaļ."

Gulbenes-Alūksnes bānītim 120

Veltijums tvaikam. Stāmpanks jeb retrofutūisma mākslas novirziena pārstāvis Normunds no Rīgas jubilejas svinībās demonstrēja ne tikai savu oriģinālo ietērpu, bet arī vairākus paša izgatavotus retrofutūrima stilā izgatavotus mākslas darbus. "Šis mākslas pamatā ir tvaika tehnoloģijas, tvaika katli, viss, ko darbina ar tvaika palīdzību, piemēram, roboti, kuģi, arī zemūdenes. Viens no mūsu lielākajiem iedvesmotājiem ir rakstnieks Žils Verns, kurš savos darbos ieskatījis nākotnē. Tagad šis stils izpaužas mākslā un mīlestībā pret vēsturi," atklāj Normunds. Izrādās, šādā veidā visbiežāk izgatavo dažādus futūristiskus interjera priekšmetus, arī kostīmus un maskas, kā arī daudz ko citu. Arī no misiņa darinātais, ar stirnas kauliem un citām interesantām detaļām rotātais tērs, ar ko Normunds svētkos pārsteidza klātesošos, bija paša darināts.

Izrādās, šis bija mazo madoniešu otrs ceļojums ar vilcienu. Īpaši šo notikumu gaidīja Andžejs, kura interesi par vilcieniem veicinājusi multfilmas "Tomass un draugi" skatīšanās.

Ciemiņi no Madonas. Raivis (foto) kopā ar ģimeni – sievu Vitu un bērniem – trīsgadīgo Andžeju un deviņus mēnešus jauno Anniku – sveik bānīti jubilejā ieradās no Madonas.

Laika zīmes

Kāds laiks šogad varētu būt septembrī?

Ticējums vēsta, – kāds laiks septembrī, tāds būs arī martā. Ja septembrī ir pērkona negaiss, tad ap Ziemassvētkiem būs daudz sniega. Ja septembris silt, tad būs vēla ziemā un maz sniega. Savukārt jaiks septembra sākums paredz jauku rudeni. Ja septembrī daudz miglainu dienu, martā būs daudz sniega.

Šogad sauss vasaras sākums un ar nokrišņiem bagātas dienas vasaras otrajā pusē paredz bagātu un jauku rudeni. Ticējums vēsta, – kāds 1.septembris, tāds viss rudens, bet jo īpaši tā pirmais mēnesis. Ja 1.septembris iesākas ar sliktu dienu, tad viss rudens būs slikts. Ja iesākas ar labu, tad būs labs. To, ka septembris un rudens rādās būt, salīdzinoši silti un jaunks, norāda arī pagājušais Saulainais Labrencis (10.augusts) un ziedinī ievas zaros Bērtuļos (24.augusts).

Atbilstoši nozīmīgajām dienām janvārī un martā, kas raksturo septembri, kopumā Silu mēnesis rādās būt mērens gan nokrišņu, gan temperatūras ziņā.

Miķeļu mēneša pirmajā pusē, pārsvarā līdz Mazajai Mārai

(8.septembris), saule mīsies ar mākoņiem, lielākoties sauss un mēreni silts. Nokrišņi īslaicīgi. Temperatūra šajā laikā +17, +22°C. Vēlāk sauss un daždien pat vasarīgi silti, kad temperatūra dienas otrajā pusē var sasniegt +25°C. Tas varētu būt atvasaras cienīgs laiks.

Mēneša vidū palielināsies nokrišņu iespējamība, kļūs vēsāks un temperatūra robežas no +15 līdz +22°C. Ap Rudens vēju dienu (17.septembris) arī vējaināks. Septembra otrajā pusē laika apstākļi mainīgi. Sausākas un saulainākas dienas mīsies ar īslaicīgu nokrišņu dienām un dzestrām naktīm. Dzelzu nedēļā (no 22. līdz 29.septembrim) laikapstākļi var strauji mainīties uz īsti rudeniņiem. Temperatūra dienas laikā robežas no +12 līdz +17°C. Naktis vēsas un dažviet rudens salnas. Nokrišņi īslaicīgi, bet reizēm stipri. Ap Miķeļiem (29.septembris) un tālāk oktobrī vairāk dienu ar mākoņiem, miglu un nokrišņiem. Temperatūra šajā laikā robežas no +13 līdz +18°C.

Zeltainu rudeni vēlot, V.BUKŠS

Der zināt

Ziemas miegam gatavojam enģeļtaures

Tuvojoties rudenim un salnām, jādomā par enģeļtauru (daturu) ziemas mājām. Rudenī, kad laiks kļūst vēsāks un draud salnas, podus pārvieto uz sausu, vāji apgaismotu pagrabu ar temperatūru plusos (vislabāk ap +5 – +10°C).

Ieziemošanas metodes

□ Augu, kas visu vasaru audzis podā, tad, kad āra temperatūra nakti ir +10 – +12°C, pārvieto stikla siltumnīcā, kur temperatūra ir +16 – +18°C, tad augs turpinās augt un ziedēt. Pēc ziedēšanas augu apgriež, jo ziedi veidojas tikai uz jaunajiem dzinumiem.

□ Augu, kas visu vasaru audzis podā, saīsina, apgriežot līdz pusei, atlapo, novieto telpā, kur temperatūra ir +10 – +14°C pie loga. Martā augu liek istabā, lai sāktos tā augšana.

□ Podā augušu enģeļtauri rudenī apgriež, atstājot 20 – 30 centimetrus garus stumbrus, izņem no poda, saknes apgriež par 1/3. Augu ieliek polietilēna maisā ar vairākiem caurumiem sānos, lai saknēm pieķūtu gaiss, nolieks vēsā vietā, vēlams gaismas tuvumā, ja tādas iespējas nav, liek tumsā. Šādi glābājot, ziemā var bojā aiziet daži dzinumi, un augs būs vājāks.

□ Dobē augušai enģeļtauri pēc pirmajām niecīgajām salnām apcerēt saknes un virszemes daļu apgriež proporcionāli sakņu kamolam. Augu saknes ievieto maisā ar atverēm gaisam. Saknēm var uzbērt samitrinātu kūdru. Augu liek vēsā vietā, ieteicama gaisma.

□ Dobē augušu enģeļtaurei pirms salnām izrok un iestāda palielā podā, apgriež pārāk garos dzinumus, nesatraucoties, ka uz tiem ir ziedi un ziedpumpuri. Augu novieto mēreni siltā, stiklotā verandā, jumta dārzā, terasē vai citā līdzīgā vietā, kur jau pēc pāris mēnešiem būs jauni dzinumi ar ziedpumpuriem. Lieliski tumšajā laikā noderēs mākslīgais apgaismojums, tad ziedu krāsa būs tāda pati kā vasarā, ja ne, tad ziedi būs blāvāki.

Ziemā puķes daudz nevajag traucēt, bet gluži par tām aizmirst arī nedrīkst.

Ik pa laikam jāpaskatās, kā tās jūtas, vai nav pavisam izkaltušas. Protī, miera periodā laista ļoti maz – tikai tik daudz, lai tās neiekalstu.

Dažkārt jau janvārī un tuvāk pavasarim arvien straujāk

sāk plaukt dzinumi. Tos nolauž, lai augi veltīgi netērē enerģiju.

Daļu nogriezto dzinumu sagriež aptuveni 20 cm garos spraudējos un uzglabā mitrā kūdrā, lai no tiem pavasarī audzētu jaunās puķītes. Spraudējus sasprauž mitrā kūdrā, kastē ar paaugstām malām (lai, pārklājot plēvi, tā neskartos pie spraudēniem). Sprauž slīpi rindījās, 7–10 cm dziļi. Spraudenim no spraudēja jābūt apmēram 2 cm attālumā. Kastīti pārsedz ar plēvi. Ziemā jācenšas kūdru uzturēt vienmērigi mitru, tāpēc, ja nepieciešams, to aplaista.

Padomi enģeļtauru kopšanai

Enģeļtaures audzē neneutralizēt kūdras substrātā bez augsnēs piejaukuma. Martā pagrabā pakāpeniski sāk tās modināt, biežāk aplaistot, aprīja vidū pārvieto uz siltumnīcu. Tur enģeļtaures laista, bet pirmo mēslojumu dod tikai tad, kad izveidojušies jaunie dzinumi ar mazām lapiņām. Labi der šķistošais kompleksais mēslojums *Kristalons zaļais*, NPK 18:18:18 + mikroelementi. Kad salnas vairs nedraud, pārvietojam puķes uz vidēji saulainu vietu dārzā.

Enģeļtauriem ir ļoti laba *apetīte*. Turklat mēslojumam jābūt daudzpusīgam un barības vielām – viegli šķistošām, lai augi tās varētu bez lielām pūlēm izmantot. Enģeļtaures var arī kādu dienu *nepāest*, bet *padzerties* tām vajag katru dienu un pat vairākas reizes dienā!

Darbi septembrī

✓ Jāapgriež noziedējušie krūmi, veidojot formu, kas iekļaujas ainavā. Krūmiem, kas beiguši ziedēt, var veidot cirptu formu vai arī tikai nedaudz apgriezt noziedējušos ziedus.

✓ Jaunos krūmus (pirmie 3-5 gadi) vēlams apgriezt uz trešdaļu vai pat uz pusi, lai tie iegūtu blīvu zarojumu un pavasari ataugtu divreiz kuplāki jaunie dzinumi, jo citādi krūmi izstādzē gari, bet nebūs blīvi. Rudenī ziedošos krūmus var apgriezt arī pavasarī. Nevajadzētu griezt sulojos kokus.

✓ Rudenī pastiprināti jālaista rododendri, lai izveidojas ziedpumpuri, kas pavasarī ziedēs. Ja to nav rudeni, tad varam necerēt uz krāšņi ziedošiem rododendriem pavasāri.

✓ Vēl var apcirpt tūjas dzīvzogos, kā arī veikt ikgadējo dekoratīvo koku un dzīvzogu veidojošo un atjaunojošo apciršanu. Rudens ir arī kailsakņu stādišanas laiks, lai gan septembris vēl gluži tam nav piemērots (septembra otrā puse būs drošāka), jo kailsakņus vislabāk stādīt tad, kad lapu tiem vairs nav (rudeni) vai vēl nav (pavasāri).

✓ Rudenī ieteicams augus nomulčēt, ja tas nav izdarīts jau vasarā.

✓ Traukos augošie augi, kasi pa vasaru iznesti laukā, septembri būtu jāsāk nest iekšā, jo naktis kļūst vēsas un var gaidīt vietām arī salnas.

✓ Vīteņaugiem vajadzētu pārbaudīt balstus, kā arī septembra otrajā pusē jau sākt piesegšanu sala jūtīgākajiem augiem.

✓ Ziemcietēm apgriež noziedējušos ziedus, novāc atmīrušās lapas. Puķēm, kurām lapas vairs pavisam nav izskatīgas, nogriež lapotni līdz zemei, atstājot 5-10cm virszemes daļu.

✓ Graudzāles rudenī nevajadzētu apgriezt, jo ziemā tās būs ļoti dekoratīvas, bet pavasarī apgrieztas graudzāles un zāļveida ziemcietes ir ar mazāku risku, ka tās varētu izpūt.

✓ Sipolpuķes: no septembra sākuma līdz vidum var stādīt narcises, kā arī tulpes (pat līdz oktobra vidum). Iepriekš sagatavotā augsnē stāda pavasāri ziedošās sipolpuķes. Pēc pirmajām salnām izrok vasarā ziedošās sipolpuķes un dālījas. Dala sīpolus.

✓ Iepriekš sagatavotā augsnē stāda rozes un apcerēp vīteņrozes, un virza jaunos dzinumus. Atšķirībā no pavasara, rudenī pati daba nāk dārzniekam palīgā. Zeme kopš vasaras joprojām ir sulta, bet apmākušās dienas, kas stādišanai ir vislabākās, ir biežāk. Turklat rudens nāk ar lietu, kas sniedz nepieciešamo mitrumu jauniestādītajiem augiem.

✓ Droši pārstādīet un daliet daudzgadīgās puķes! Var ievākt sēklas no augiem, kurus neapgriezāt pēc ziedēšanas.

✓ Mazus diķus pārklāj ar tīklu, lai tajos nekrīt lapas. Apgriež un dala piekrastes augus un pārāk saaugušus augus.

✓ Zālienu jāturpina mēslot, bet jāatceras, ka rudeni nedrīkst lietot slāpekļi saturošu mēslojumu, jāskatās, lai mēslojums lielākās daļas satur kāliju. Vislabāk zālienu mēslot septembra vidū. Ja laika apstākļi ir silti un sausi, mēslojumu var veikt arī septembra beigās vai oktobrī. Zāliens ir jāplauj, bet rudeni to var darīt retāk. Jāatceras, ka nevajadzētu plāaut vairāk kā trešdaļu no zāliena garuma.

✓ Septembrais ir bagātīgās ražas laiks ābelēm un bumbierēm.

✓ Kamēr laika apstākļi ļauj, stāda garšaugus. Septembri izrok, dala un stāda podos augus audzēšanai telpās ziemā. Sāk uzrakt un mēslot tukšās dobes.

Reklāma

SIA Logi Durvis piedāvā:

- PVC logi durvis (vācu profils)
- Alumīnija logi durvis
- Metāla durvis (dzīvoklim, privātmājām)
- Pretkukaiņu tīkli
- žalūzijas
- Logu durvju aksesuāri
- Logu montāžu, apdarī, piegādi
- Bez maksas uzmērišanu, konsultāciju

Kvalitātē par labāko cenu!!!

Bērzpils iela 5, Balvi
Tālrunis 25106640 balvisialogidurvis@inbox.lv

Apsveikumi

Lai viss, kas tavās ilgās tīts,
Drīz nāk kā sapnis piepildīts!
Lai vienmēr ir radoša doma
Kas apvāršņa tālumos skrien,
Lai esī kā jūra, kā doma,
Kas dzintara pilna arvien!

Mīļi sveicam **Zigfrīdu Dzanušku** jubilejā!

Vēlam stipru veselību, laimi un prieku!

Antoņina, dēls, meita ar ģimeni

Lai Tevi silda gaišās domas starī,
Kad dienas drēgnums sirdi skumjas auž,
Lai vienmēr Tev ir saules gaismas gana
Un prieka rozes sniegi nenolauž!

Daudz baltu dienīnu **Ilgai Bukovskai** skaistajā dzīves jubilejā!

Anna un Irēna Kubulos

Sirsniņi sveicam apaļajā

jubilejā

Zigfrīdu Dzanušku!

Vēlam veselību, visu sapņu

piepildījumu un atcerēties

filozofa teikto, ka

"DŽĪVESPRIEKS IR NE TIKAI

VESELĪBAS LIECĪBA, BET ARĪ

PATS IEDARBĪGĀKAIS

LĪDZEKLIS PRET SLIMĪBĀM".

(Smailzs)

Sveic Jānis & Astrīda

Pērk

Z.s "Strautiņi"
iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

**IEPĒRK
MAJLOPUS**
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparstrade.lv

TROVENT
Pērk mežu un
lauksaimniecības zemi.
www.trovent.lv
e-pasts: info@trovent.lv
29429555

PĒRKAM

Augošu koku cirsmas
un sortimentus pie ceļa

Meža ipašniekiem:
• Veicam bezmaksas konsultācijas;
• Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsmu iestigošanā;
• Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

"LIGNUM LATVIA"
Uzticama mežu iegāde.
Pērk meža ipašumus, cirsmas, lauksaimniecības zemes. Tūlītēja un godiga samaksa par mežu.
Ātra un preciza novērtēšana. Vienkāršs pārdošanas process. Cilvēcīga sadarbība. Pārdod mežu profesionāliem, liec mežu savā lietā!
Tālr. 29289878.

Pērk izcirstus mežus (3000 EUR/ha), jaunaudzes, zemi. Tālr. 28282021.

Gimene vēlas iegādāties lauku VIENSĒTU ar zemi un mežu (laukos), ar elektrības pieslēgumu, bez kaimiņu mājām blakus. Tālr. 25302291.

Pērk pīles. Tālr. 26569353.

Craftwood pērk meža ipašumus, cena no 1500-10000 EUR/ha. Tālr. 26360308.

Pērku mežu, lauksaimniecības zemi. Tālr. 29386009.

Dažādi

AUTOAPMĀCĪBA B kategorijā Viļakas vidusskolā 18.septembrī plkst. 16.00. Tālr. 28700807.

Balvu Sporta skolā tiek uzņemti 2015., 2016., 2017. gadā dzīmuši audzēknji SPORTA PELEDĒŠANAS GRUPĀ. Pieteikties Balvu Sporta skolā, Alejas 2. Treneris – Romualds Kokorevičs, tālr. 26460512.

Zāles pļaušana, zāles smalcināšana. Tālr. 26512307.

Pārdod

Baltinavas pagasta ZS "Riekstiņi" PĀRDOD sertificētu un kodinātu ziemāju sēklu. Minimālais daudzums Big Bag – 1000 kg. Sikāka informācija zvanot: 26574384. Pieprasījumu sūtīt uz e-pastu: amatnieki5@inbox.lv

Pārdod auzas (bioloģiskas, sertifikāts). Tālr. 29277968.

Z/S "GRAČULI" pārdod jaunputnus, dējējvistas. Pieteikumi pa tālr. 29186065.

Pārdod Anglonūbijas āzi. Cena runājama. Tālr. 28392236.

Pārdod teliti, nāks slaucama maijā. Tālr. 28388911.

Pārdod aitas. Tālr. 20276618.

Pārdod Ford Fiesta, 2009.g., 1.4 D, TA 07.2024. Tālr. 28235483.

Pārdod skaldītu malku. Tālr. 26314341.

Skaldīta malka pēc pasūtītāja vēlmēm. Tālr. 29198424.

Pārdod labu, skaldītu malku. Ātra piegāde. Tālr. 26425960.

Skaldīta malka. Cena 40 EUR/berkubā. Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā. Tālr. 25543700.

Pārdod grieztu, skaldītu malku. Tālr. 29196108.

Pārdod skaldītu malku, 40 EUR/berkubā. Ir sausa. Tālr. 26550272.

Pārdod metāla jumtus un noteķsistēmas no ražotāja. Cena no 6,50 EUR/m². Tālr. 28382940.

Metāla jumta segumi par labām cenām. Piegāde, uzstādīšana. Tālr. 26360938.

Pārdod rullos: sienu, skābsienu, salmus. Lopbarībai: kartupeļus, burkānus, graudus. Ar piegādi. Tālr. 25442582.

Saimnieciskai ģimenei pārdod labu māju Balvos. Viss ziemai sagatavots. Var arī mainīt pret mazāku. EUR 130 000. Starpniekus, lūdzu ,netraucēt! Tālr. 29475253.

Dažādi

Spiež, karsē, iepako ābolu sulu Kubulos. Tālr. 27004732.

Zāģējam bīstamos kokus. Tālr. 28301068.

Atrasta numura zīme MK 3286. Tālr. 25469409.

Līdzjūtības

Dūmvadu, dabīgo ventīlāciju, apkures ierīci, dūmeju apsekošana, tīrišana, remonts, izgatavošana, mūrešana, oderēšana, uzstādīšana. Logu, durvju montāža.

Telpu remontdarbi, Dūmu detektori. Tālr. 22363236, 20404400.

LOGI DURVIS
Tālr. 26343039.

Līdzjūtības

Mēs atnācām, un kāds aiziet,
Tad mēs aiziesim un nāks cits.
Un tā tam, tā tam būs griezties,
Kamēr pasaule sev vēl tic...

(R.Kaupers)

Izsakām līdzjūtību Kirilam Loginam ar ģimenei, VECTĒVU mūžības ceļā pavadot.

Balvu Valsts ģimnāzijas kolektīvs

Reiz nozied viss, kam dzīves krāšnuma dots,
Tik paliek mūžs, ar darbiem vainagots. (K.Saulītis)

Kad RIHARDS ir atradis mūžīgo mieru un brīvību Dieva valstībā, izsakām visdzīlāko līdzjūtību sievai, bērniem ar viņu ģimenēm un pārējiem tuviniekiem.

Ar mīlestību, amatierteātris "Virši"

Paliek tavas ziedu plavas,
Druvas rudens briedumā,
Paliek tavas dzimtās mājas,
Mīlie vārdi nesacīti.

Tā jau tas notiek, atveras un aizveras Mūžības vārti. Katram savā laikā. Mums vēl šai pusē atļauts pastāvēt pie sliekšņa dzīļi noliektām galvām, jutot līdzi dzīļajās sāpēs mūsu bijušajai kolēģei Žiguru pasta nodaļā Virginijai Makarovai ar ģimeni, pavadot mūžībā dārgo dzīvesbiedru, tēti un vectēvu RIHARDU MAKAROVU.

Bijušie darba kolēģi: Tatjana, Elvīra, Jevgenija, Lilita, Linards, Lonija, Ināra

Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.
Viņš paliek dzīļi, dzīļi sirdi
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.

Kad pa skuju taku aiziet TUVS

CILVĒKS, sāpuši bridi esam kopā ar

Virginiju Makarovu un

tuviniekiem.

Žiguru pamatskolas bijušie darba kolēģi

Mūsu laiks ir tik iss –
Mūžu vēji šalc apkārt un pāri.
Kas gan zina to bridi,
Kad atskanēs likteņa balss.

(J.Sirmābārdis)

Visdzīlākā līdzjūtību Virginijai ar

meitām un brālim Aleksandram,

RIHARDU MAKAROVU mūžībā

pavadot.

Anatolijs un Zina

Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigzne

Vēl tavas acis preti mīrdz. (M.Jansone)

Izsakām līdzjūtību Agnesei

Valenborgai, TĒTI mūžībā pavadot.

Žiguru pamatskolas klasesbiedri

Guldīt mani saules pusē,
Lai var ziedos sapni plaukt,
Lai es varu mierīgs dusēt,
Bērzs pie kapa būs mans draugs.

(A.Straube)

Klusa un patiesa līdzjūtību Virginijai Makarovai un meitu ģimenēm,

VIRU, TĒVU, VECTĒVU kapu

kalnījā pavadot.

Imants, Valentīna, Inese, Marikas ģimene